

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD:

G. LAMMERTYN. — Mag een vennootschap gedagvaard worden voor de rechtbank van haar kantoor of agentschap?

RECHTSPRAAK.

Rechtbank van Yper. — 18 November 1931. — Feitelijke vennootschap vereffend bij vonnis - Onontvankelijkheid van nieuwe vordering tussen zelfde vennoten.

Burgerlijke Rechtb. Antwerpen. — 11 Mei 1931. — Onteigening - Toekomstwaarde - Waardevermindering van den frank - Vermenigvuldiger 5,5.

Boetraffelijke Rechtb. Oudenaarde. — 29 October 1931. — In sake roeping der burgerlijk verantwoordelijke partij door betichte - Onontvankelijkheid - Strafvordering zelfde botsing - Openbare actie - Rechtstreekse actie - Bevoegdheid.

Vrederecht Leuven. — 19 December 1931. — Belasting op het pachtrecht.

Vrederecht Halle. — 18 Juni 1931. — Wet op den atlas ingeschreven wetwet - Onmogelijkheid van verjaring ten voordele der inwoners van de gemeente. Werkrechtensraad van Antwerpen. — 2 December 1931. Beroepvereenigingen - Standregelen - Orkestrleiding - Overtreding stakingsverbod. - Verhouding van gezag en ondergeschiktheid.

FISCALE KRONIEK. — De aanslagen in de grondbelasting voor het dienstjaar 1931.

WETGEVING. — Wetsontwerp op de vergoeding van de door de krankzinnigen en abnormalen veroorzaakte schade.

RECHTERLIJK LEVEN.

BALIELEVEN.

UIT DE PERS. — Rechters in Washington.

323

schijnt het mij, te zeggen, van den eenen kant: de vennootschap moet gedagvaard worden in den zetel van haar bijzonderste instelling en, van den anderen kant, indien echter de vennootschap een bijkantoor heeft waar haar zaken afgehandeld worden, waar zij een stilzwijgende woonplaatskeuze gedaan heeft, zal men ze mogen dagvaarden voor den rechter van deze gekozen woonplaats... (Annales Parlementaires 1874-75, p. 66).

Te dezer zake dient er verwezen te worden naar het Fransch-Belgisch Verdrag van 8 Juli 1899 en het Nederlandsch-Belgisch Verdrag van 28 Maart 1925, die in hun respectievelijke bepalingen van artikel 3 § 2 en artikel 5 V verklaren: Elke fabrikant of handelaar, elke burgerlijke of handelsvennootschap van een der beide landen, die in het andere land een bijkantoor, agentschap of een soortgelijke instelling opricht, zal beschouwd worden als hebbende voor de berechting van alle geschillen betreffende dat bijkantoor, agentschap of instelling, woonplaats gekozen ter plaatse, waar deze hun zetel hebben. (Zie Bellefroid « Toelichting van het Nederlandsch-Belgisch Verdrag » bl. 43-44, n° 36). Door deze teksten wordt dus wettelijk bekrachtigd het stelsel van stilzwijgende woonplaatskeuze dat door een deel onzer rechtspraak aangenomen wordt.

Doch thans dient nog de vraag gesteld wanneer een vennootschap redelijker wijze mag ondersteld worden woonplaats gekozen te hebben in een harer bijkantoren of agentschappen. Onder samenloop van welke omstandigheden of voorwaarden mag men zich dus beroepen op de toepassing van artikel 43 der wet op de bevoegdheid?

Alleen in Bontemps' Traité de la compétence en matière civile (t. III p. 537) wordt deze kwestie uitvoerig besproken. Zonder dat deze schrijver het criterium duidelijk voorop stelt, vinden wij het toch terloops aangehaald, namelijk daar waar hij zegt: « Il nous paraît que l'on devrait encore admettre une élection de domicile dans les circonstances suivantes. Une société a son siège social dans une localité déterminée, où se trouve en même temps son principal ou son unique établissement industriel en même temps son principal ou son unique établissement industriel ou commercial. Mais elle a établi, dans une autre ville, des bureaux où se trouve concentré tout ce qui concerne l'administration: de ces bureaux part toute la correspondance; là elle se fait adresser les lettres, les télégrammes etc.; là encore sont prises toutes les décisions concernant les affaires sociales. C'est dans ce bureau, par conséquent, qu'elle a intérêt à recevoir toutes les communications qui intéressent l'exploitation de l'industrie ou du commerce; c'est là, doit-on dire, qu'elle entend recevoir ces communications. Dans

324

ces circonstances, il y a lieu évidemment d'admettre que la société a fait élection de domicile dans les bureaux de son administration et qu'elle entend débattre, devant le juge de ce lieu, toutes les contestations qu'elle peut avoir à soutenir contre les tiers ».

Bijgevolg, om met goede reden te kunnen beweren dat een vennootschap woonplaats gekozen heeft in haar bijkantoor of agentschap, moet aldaar een werkelijk bestuur of beheer bestaan. Heeft een vennootschap daarentegen op een zekere plaats b.v. slechts eenige bedienden, die alle dienststukken aan den hoofdzetel overmaken en nooit op eigen hand een beslissing treffen, die met andere woorden enkel als tussenpersonen optreden, dan zou het volstrekt onredelijk zijn staande te houden dat de vennootschap in dat kantoor woonplaats gekozen heeft.

Het stelsel der stilzwijgende keuze van woonplaats, met de daaraan verbonden gevolgen, kan van zeer praktisch belang zijn wat betreft de « Congoleesche vennootschappen op aandeelen, met beperkte verantwoordelijkheid ». Naar luid van artikel 6, van het decreet van 27 Februari 1887 (K. B. 22 Juni 1926, 6° k), mag de maatschappelijke zetel dezer vennootschappen enkel in de kolonie gevestigd worden. (Zie « Handelswetgeving van Belgisch Congo » uitgegeven bij Van Campenhout Brussel. 1930, bl. 39). Maar, over het algemeen, hebben deze vennootschappen toch een bestuurlijken zetel in België b.v. te Brussel, en bij toepassing van de hierboven uiteengezette stelling zou dan de rechtbank te Brussel bevoegd zijn om kennis te nemen van al de zaken die aldaar afgehandeld worden.

Bij het behandelen der hierboven besproken bevoegdheidskwestie duikt natuurlijker wijze de vraag op, of de vennootschap in haar bijkantoor of agentschap mag gedagvaard worden. Naar luid van artikel 69 6° W. B. van burg. Rechtspl. moeten de dagvaardingen gedaan worden aan het maatschappelijk kantoor. Het lijdt echter geen twijfel dat deze bewoordingen de woonplaats bedoelen, aangezien de wetgever denzelfden regel heeft willen toepassen op vennootschappen en enkelingen. (Handelsr. Luik 7 Mei 1903. P.P. 1904. 342; id. 29 Januari 1904 P.P. 1904. 851; Beroepsh. Luik 29 Maart 1905, Pas. 1907. II.25; Handelsr. Antwerpen 10 December 1904 J.T. 1905. 480). Bijgevolg, wanneer een vennootschap in haar bijkantoor stilzwijgend woonplaats gekozen heeft, dan mag de dagvaarding aldaar ongetwijfeld betekend worden (Rechtb. Hoei 23 Maart 1916. Pas. 1919. III. 91).

Mr G. LAMMERTYN.

Assistent aan de Hoogeschool te Gent.

Mag een vennootschap gedagvaard worden voor de rechtbank van haar kantoor of agentschap ?

Naar luid van art. 41 der wet op de bevoegdheid moeten de vennootschappen gedagvaard worden voor den rechter der plaats alwaar hun « bijzonderste instelling » gevestigd is. Daarmede heeft de wetgever bedoeld dat zij moeten gedagvaard worden in hun « wettelijke woonplaats ». Immers de wet op de bevoegdheid heeft de bewoordingen « bijzonderste instelling » ontleend aan artikel 102 van het B. W. om aldus de vennootschappen op gelijken voet te stellen met de enkelingen en ze aan het gemeene recht te onderwerpen. (Zie Beroepsh. Gent 29 November 1877 — Pas. 1878.II.68). Daaruit volgt dat, aangezien iedereen maar één wettelijke woonplaats heeft, er zal moeten uitgemaakt worden welke instelling eener vennootschap de bijzonderste is, telken male zij er verscheidene heeft. Dienaangaande laat Braas opmerken in zijn « Précis de procédure civile » (Bl. 301, nota I) dat er in de rechtspraak een zekere neiging bestaat om aan de vennootschappen verscheidene woonplaatsen toe te kennen. Tot staving van deze bewering wordt een vonnis aangehaald der rechtbank te Brussel (5 Januari 1884 Pas. 1884.III.202) volgens hetwelk een verzekeringsmaatschappij ook mag gedagvaard worden voor de rechtbank der plaats alwaar zij een agentschap heeft. Schrijver veroordeelt deze zienswijze omdat een vennootschap maar een woonplaats hebben kan.

Wij denken dat het een vergissing is aan de rechtspraak dergelijke rechtvaardiging harer stelling toe te schrijven, en dat hier de bepaling van artikel 43 uit het oog verloren wordt: « Indien woonplaats gekozen is voor de tenuitvoerlegging van een akte, mag de rechtsvordering ingesteld worden voor den rechter van die woonplaats ». Welnu die woonplaats kan uitdrukkelijk maar ook stilzwijgend gekozen worden. (P. De Paepe « Etudes sur la comp. civ. à l'égard des étrangers I. p. 184-5 n° 10; Bontemps art. 43 n° 3; Bormans art. 43 n° 869.) En de rechtspraak, die toelaat een vennootschap te dagvaar-

den voor den rechter van de plaats waar zij een agentschap heeft, steunt steeds haar zienswijze op het feit dat de vennootschap in haar bijkantoor stilzwijgend woonplaats gekozen heeft, wat betreft de zaken die aldaar afgehandeld worden. Een arrest van het Beroepshof te Brussel zegt daaromtrent woordelijk: wanneer een vennootschap een administratieven zetel of een bijkantoor heeft op een andere plaats dan deze waar zij haar bijzonderste instelling heeft, dan mag zij gedagvaard worden niet, zooals artikel 41 der wet van 25 Maart 1876 het voorziet, voor den rechter der plaats van haar bijzonderste instelling, maar, bij toepassing van artikel 43 der zelfde wet, voor den rechter der plaats van dien administratieven zetel of dat bijkantoor, indien er moet vermoed worden, wegens de omstandigheden, dat de vennootschap, met het oog op het contract dat tot grondslag dient voor de rechtsvordering, heeft willen woonplaats kiezen in den bestuurlijken zetel of in het bijkantoor. (28 Juli 1909. Pas. 1910.II. 329).

Deze rechtspraak steunt ongetwijfeld op de voorbereidende werken der wet van 25 Maart 1876, want de hier behandelde kwestie werd uitdrukkelijk besproken en opgelost in den zin der zoeven aangehaalde rechterlijke beslissing. Inderdaad, de verslaggever M. Dupont verklaarde dienaangaande: « ... Onder de huidige wetgeving werd dikwijls de vraag opgeworpen of vennootschappen mochten gedagvaard worden op de plaats waar bijkantoren of agentschappen bestaan. Indien, gezien de feiten, mag aangenomen worden dat de vennootschap stilzwijgend woonplaats gekozen heeft in die agentschappen, erkent de rechtspraak dat zij mogen gedagvaard worden voor de rechtbank van het arrondissement waar die agentschappen gevestigd zijn. Ik denk dat de oplossing die de rechtbanken aan die kwestie gegeven hebben moet behouden blijven onder het huidige wetsontwerp zooals onder het oude wetboek. Er bestaat geen tegenspraak,

RECHTBANK VAN YPER
zetelende Koophandelswijs

18 NOVEMBER 1931

Voorzitter: M. Hans
Rechters: MM. Matton en Heyvaert
Pl.: Mr Van der Ghote en Mr Versteete

KRACHT VAN RECHTERLIJKE GEWIJSDE
— FEITELIJKE VENNOOTSCHAP VEREF-
FEND — ONONTVANKELIJKHEID VAN
NIEUWE VORDERING TUSSEN ZELFDE
VENNOTEN.

Indien een vonnis hebbende kracht van rechter-
lijk gewijsde verkregen, de vereffening besta-
tigt van een feitelijke vennootschap, dan dient
eene nieuwe vordering tusschen zelfde ven-
nooten als onontvankelijk van de hand gewe-
zen, indien ten slotte beide vragen voorkomen
als hebbende identiteit van voorwerp en van
oorzaak.

Van d. G. q.q. t/ Gr.

Aangezien de vraag voor doel heeft den
verweerder te zien veroordeelen tot de
som van 34.087 fr. 51, som welke deze te
veel zoude ontvangen hebben wegens den
opbouw van het klooster en de meisjes-
school van St-Julien;

Aangezien alvorens den grond der zaak
te onderzoeken, er dient nagegaan te wor-
den indien de huidige vordering ontvan-
kelijk is;

Aangezien immers bij vonnissen onzer
rechtbank in date 19 Mei 1926 en 9 Juli
1930 hebbend thans kracht van rechter-
lijk gewijsde en waarin destijds de ver-
weerder als aanlegger optrad er door de
Rechtbank voor de in zaak betrokkene
partijen beslist werd dat er tusschen
verweerder en de gefailleerde Van de C...
Julie tot de vereffening van de feitelijke
vennootschap Van D...C... niet meer
diende overgegaan te worden;

Aangezien de huidige vraag voor doel
heeft juist aan een der vennoten, G...,
de teruggaaf te vragen van zekere som-
men die aan deze in zijne hoedanigheid
van gewezen vennoot van Van D... on-
rechtmatig zouden zijn betaald geweest;
aangezien dient opgemerkt te worden dat
dusdanige vraag niet kan beslecht wor-
den zonder voorafgaandelijk de rekenin-
gen van partijen te onderzoeken en zon-
der over te gaan tot de vereffening van
de kwestieuze vennootschap Van D...G...;

Aangezien de verweerder dus met reden
doet opmerken dat de vraag des aanleg-
gers niet kan ingewilligd worden daar
voornoemde vonnissen der Rechtbank in
date 19 Mei 1926 en 9 Juli 1930 onweder-
roepelijk beslist hebben dat er tusschen
partijen niets meer te verrekenen viel;
dat daaruit blijkt dat de kwestieuze
hoofdvordering als onontvankelijk dient
van hand gewezen te worden, daar deze
zich vertoont hebbende ten slotte identi-
teit van voorwerp en van oorzaak als de
twee voorgaande vragen door verweerder
ingesteld en door de Rechtbank afgewe-
zen;

Aangezien van zijnen kant de verweer-
der G... eenen tegeneisch vormt, ten be-
drage van 3.253 fr. 70 en staande houdt
dat de kwestieuze rekeningen bestaande
tusschen partijen zich zouden sluiten ten
zijnen voordeele met een batig slot van
3.253 fr. 70;

Aangezien om hoogeraangehaalde re-
denen ook den ingestelden tegeneisch on-
ontvankelijk dient verklaard te worden;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of tegen-
strijdige besluiten van hand wijzende,
verklaart de hoofdvordering en tevens
den tegeneisch onontvankelijk en ver-
werpt diensvolgens beide vragen;

En aangezien de twee partijen elk ten
deele in 't ongelijk gesteld worden, zegt
dat er massa der gedingskosten zal ge-
maakt worden en dat deze voor de 3/4
door den eischer en voor 1/4 door den
verweerder zullen gedragen worden.

BURGERLIJKE RECHTBANK
VAN ANTWERPEN

3e KAMER — 11 MEI 1931

Pl.: Mr Zech en Mr H. De Jongh

ONTEIGENING — TOEKOMSTWAARDE —
BURGERLIJK RECHT — WAARDEVERMIN-
DERING FRANK — GEDEELTELIJKE VER-
MENIGVULDIGER 3,5.

Bij het schatten der onteigende percelen, dient
er rekening gehouden te worden met de toe-
komstwaarde, afgezien van het landelijk ka-
rakter der huidige omliggende streek.

De waarde van het onteigende goed beraamd tij-
dens de rechtspraak welke de formaliteiten
uitgevoerd verklaarden, dient in de nieuwe
munt herleid te worden.

Ten dien einde is het noodzakelijk de verhouding
vast te stellen tusschen den frank, gedeeltelijk
op dit tijdstip in waarde verminderd en deze
van den frank ontstaan door voornoemde wet-
geving van 1926. Deze verhouding kan slechts
vastgesteld worden mits een bestendig verge-
lijkpunt te gebruiken, zooals de goudwaar-
de ofwel de waarde der vreemde munten, wel-
ke merkbaar hunne goudwaarde benaderd ge-
bleven zijn.

Stad Antwerpen t/ Boonaerts en Van Meerbeeck

Aangezien de 2 vragen samenhangend
zijn en dienen samengevoegd te worden;
Gezien de voorgaanden der zaak, onder
meer het vonnis in dato van 19 November
1920 en het deskundig verslag;

Aangezien de vraag strekt tot het vast-
stellen der vergoeding betreffende de on-
teigening van één huis met grond, gelegen
te Antwerpen-Kiel, St-Bernardsche steen-
weg, 11, van m2 154,25 oppervlakte, vol-
gens meting der deskundigen in zake be-
noemd, en ten Kadaster bekend wijk i —
n° 2573 — d;

Aangezien de slechting der versterkte
omheining, eenig doch onoverschrijdbare
hinderpaal, welke de vasthechting der voor-
steden aan de onteigende wijk verhinder-
de, alsook de afschaffing der krijgserf-
dienstbaarheden, welke deze wijk in eene
onafhankelijke en afzonderlijk uitbreiding
belemmerden, eene spoedige hervorming
van de daarin gelegen eigendommen deden
voorzien;

Dat er dus met deze toekomstwaarde,
bij het schatten der onteigende percelen
dient rekening gehouden te worden, afge-
zien van het landelijk karakter der hui-
dige omliggende streek;

Aangezien de voordeelige ligging der
wijk, nochtans niet moet overschat wor-
den;

Dat de nabijheid van den spoorweg,
gunstig tot het oprichten eener nijver-
heidswijk, haar evenwel ongeschikt maakt
tot het hervormen in eene weeldewijk;

Dat door de polderachtige natuur dezer
streek, overstroomingsgevaar en afwate-
ringmoelijkheden met zich medeslepend,
alsook door hare gebrekkige en kronke-
lende toegangswegen, de nieuwe aanpas-
sing derzelve slechts dan zou mogelijk
geweest zijn, mits opofferingen zich door
de eigenaars getroost en eensgezindheid
tusschen de belanghebbenden;

Aangezien deze toestand er toe bij-
draagt de zeldzaamheid of het algeheel
uitblijven van verhandelingen in onroe-
rende goederen in deze streek in de hand
te werken, is hij er nochtans niet de
eenige, zelf niet de voornaamste reden
van;

Dat de vlucht welke de uitbreiding der
wijk zou genomen hebben van af haar
ontstaan, gestremd werd door een bouw-
verbod, door de uitbreiding der onteigen-
de terreinen en eindelijk door de ekono-
mische wanorde welke de oorlog na zich
sleepte;

Voor wat de waarde van het pand be-
treft;

Aangezien het pand bestaat uit één
houten huis met één kweekveld, ge-
legen St-Bernardsche steenweg;

Dat de gevellengte 7 m. en de diepte
22 m. bedragen;

Dat de gebouwen oud zijn en het onder-
houd ervan te wenschen overlaat;

Aangezien voor wat betreft de waarde
van den grond, op die plaats, dient de
verkoop Buermans in de buurt van het
pand, den 16 Mei 1914, aan 25 fr. de m2,
in acht genomen te worden;

Dat gezegde grond van regelmatig
vorm, niet alleenlijk gevelgrond bedroeg,
vermits zijne diepte van 100 m. was;

Aangezien de percelen Nellens en Hen-
drixx-Horemans, in de Polderstraat, recht-
over den overweg gelegen, op 31 Decem-
ber 1912, aan 40 en 45 fr. de m2, verkocht
werden;

Dat die hooge prijzen de volle toe-
komstwaarde weergaven;

Dat het voordeel spruitende uit hunner
ligging juist recht over den overweg, ge-
deeltelijk vergoed is door het feit dat het
onteigend perceel dichterbij gelegen is
van het stedelijk centrum;

Aangezien dat in die wijk de Boomsche
en St-Bernardsche steenwegen van gelijk-
aardige belangrijkheid zijnde, mogen de
bestanddeelen verstrekt door de verkoop-
percelen Dubois, Cortebeek,
Beets, Frederickx en Dillis, niet verwaarloosd worden;

Dat de verwezenlijkte prijzen van 21,
22, 23,50, 24, 27 en 30 fr. nochtans laag
schijnen en de volle toekomstwaarde der
wijk niet weerspiegelen, indien men aan-
merkt dat den grond Stevens van 112 m.
diepte, den 8 November 1910, aan 22 fr.
de m2 verkocht werd;

Dat de aanzienlijke minderwaardigheid
dezer laatste grond niet alleenlijk toe te
wijten is aan zijne diepte, maar ook aan
zijn laag peil en aan zijne ligging langs
een slecht aangelegde baan, die de Polder-
straat aan de Schijfstraat verbindt;

Aangezien deze beschouwingen toelaten
aan den grond van het pand een waarde
van 40 fr. de m2 toe te kennen;

Aangezien voor wat betreft de gebou-
wen, hebben de experten uit het oog ver-
loren, het voordeel spruitende uit de mo-
gelijkheid een afzonderlijke en goedkope
woning te betrekken, nabij de stad;

Dat het huis, gebouwd uit lichte en
goedkope materialen aan een eenvoudig
inwoner, een groot gedeelte derzelfde
voordeelen bood dan een zwaarder ge-
boud en weelderiger huis;

Dat die toestand betrekkelijk bevoor-
rechtigd is in den zin dat soortgelijke
gebouwen op stedelijk gebied, langzamer-
hand aan 't verdwijnen zijn;

Dat de aankooprijzen van naast gele-
gen en gelijkaardige eigendommen deze
bijzondere waarde niet weerspiegelen, on-
danks de bestendige verhouding tusschen
het genot en de kooprij, om rede de des-
betreffende verkoopen, na het onteige-
ningsbesluit plaats grepen en dat soms
bovendien die goederen, ten gevolge van
huurceelen onbeschikbaar waren;

Dat zodoende, zij aan den aankoper
slechts een verwijderd en onzeker genot
overlieten;

Aangezien indien de experten de waarde
van den grond van het pand op 38 fr. de
m2 zouden begroot hebben, wat aan te
nemen is, en door de partijen niet betwist
wordt, dan zouden zij de gebouwen op
5239,50 fr. geschat hebben;

Dat deze schatting voldoende zou zijn,
indien er geen rekening moest gehouden
worden, van de beschouwingen hierboven
ontwikkeld, betrekkelijk de bijzondere
waarde der gebouwen in gevolge hun be-
stemming tot afzonderlijke en goedkope
woning;

Dat te dien hoofde en alleenlijk voor
wat betreft de waarde der gebouwen, de
verhooging met 25 % op de beraming der
experten door de onteigende voorgesteld,
zich verrechtvaardigd;

Dat al dus de waarde der gebouwen op
6549,37 fr. dient vastgesteld te worden;

Voor wat betreft de muntwaarde:

Aangezien bij Koninklijk Besluit van
25 October 1926, genomen in uitvoering
der wet van 16-7-1926, de waarde-vermin-
dering der nationale munt bekrachtigend,
doch haar in eene nieuwe verhouding tot
de goudwaarde terug brengend, een nieu-
we wettelijke munteenheid in het leven
geroepen wordt, waarvoor bij inheemsche
verhandelingen, de vroegere benaming
van « frank » behouden blijft;

Aangezien indien het doen ontstaan
dezer nieuwe munt niet toelaat de door
kontrakten of verhandelingen reeds vroe-
ger, volgens de oude geldbasis, vastge-
stelde bedragen te veranderen, het de
rechtbanken de verplichting oplegt, bij
het schatten eener schadeloosstelling, van
den nieuwen muntstandaard gebruik te
maken, welke ook het tijdstip moge zijn
tot waar de bron der te herstellen schade
terug loopt. (Verbr. 14-2-1929, 1ste kamer
Pas. 1929-1-93 Verbr. 26-6-1930 1ste Ka-
mer J. des Trib. 1930-457);

Aangezien dat dit geval de waarde van
het onteigend goed beraamd tijdens de
rechtspraak welke de formaliteiten uitge-
voerd verklaarden, in de nieuwe munt
dient herleid te worden;

Dat ten dien einde het noodzakelijk is
de verhouding vast te stellen tusschen den
frank, gedeeltelijk op dit tijdstip in waar-
de verminderd en deze van den frank ont-
staan door voornoemde wetgeving van
1926;

Aangezien deze verhouding slechts kan
vastgesteld worden mits een bestendig
vergelijkpunt te gebruiken, zooals de
goudwaarde ofwel de waarde der vreemde
munten, welke merkbaar hunne goudwaar-
de benaderd gebleven zijn;

Aangezien het verband tusschen de
respectievelijke in aanmerking komende
waarden, door de onteigende in hunne be-
sluiten aangenomen, en deze overwegin-
gen rekening houdt en voldoende met de
werkelijkheid overeenstemt;

Voor wat betreft de kosten van weder-
belegging en verwijlntresten:

Aangezien in evenredigheid van het be-
loop van den intrest en kosten van ver-
koop, dienen de kosten van wederbeleg-
ging en verwijlntresten vastgesteld te
worden op 16,67 %;

Voor wat betreft de verdragingsintres-
ten:

Aangezien er vergoedende intresten ge-
rechtvaardigd zijn in geval dat de onteig-
ende macht het bedrag der schadeloos-
stelling niet zou storten, op de consigna-
tiekas, in een termijn van drie maanden,
vanaf het tegenwoordig vonnis;

Dat de rent van 7,5 % niet overdreven
is.

Voor wat betreft den eisch der tus-
schenkomende partij R. V. Meerbeeck:

Aangezien deze vraag ingeleid werd
door verzoekschrift van 25 November
1920;

Dat de ontvankelijkheid dezer rechts-
pleging niet betwist wordt;

Dat indien mag aangenomen worden
dat de tusschenkomende partij het onteig-
end huis in huur had, het huurceel noch-
tans niet voorgebracht wordt;

Aangezien de partij R. Van Meerbeeck
bekent het onteigend goed persoonlijk,
noch gebruikt, noch uitgebaat te hebben,
maar verklaart het te hebben voortver-
huurd;

Aangezien desaan gaande geen overeen-
komst met onderverhuurder wordt voor-
gelegd;

Dat aldus niet bewezen is dat tusschen-
komende partij aan hooger prijs voort
verhuurd zou hebben, noch dat zij on-
rechtstreeks profijt in de uitbating zou
verwezenlijkt hebben, namelijk door de
uitvoering eener verplichting, den onder-
huurder opgelegd, bij haar bier te nemen;

Dat overigens uit het verslag der ex-
perten blijkt dat deze uitbating zeer ge-
ringe winsten opleverde;

Aangezien ten slotte, de openingstaks
ten laste van den uitbater en niet van de
tusschenkomende partij viel, — tenzij
tegenstrijdige verbintenis, welke niet in-
geroepen werd.

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of alle te-
genstrijdige besluiten verwerpende;

Gehoord Mr Meir, Substituut van den
Prokureur des Konings, in zijn advies in
openbare zitting gegeven;

Voegt als samenhangende de twee zaken;

En rechtdoende over den eisch van de
tusschenkomende partij R. Van Meer-
beeck;

Verleent haar akte dat zij zich het recht
voorbehoudt hare besluiten te wijzigen en
de gevraagde vergoedingen te verhoogen
tot op den dag der werkelijke uitkeering
der haar toegekende sommen;

Wijst haar van haren eisch af, en ver-
wijst haar tot de kosten van deze rechts-
pleging.

In hoofddorde: verleent akte aan dame
Van Meerbeeck en cten dat zij het geding
hernemen dat hangende is voor de 3e ka-
mer der Rechtbank van eersten aanleg te
Antwerpen tusschen de stad Antwerpen
en Mevr. Van Meerbeeck, overleden den
16 December 1927;

Verleent akte aan de onteigenden dat
zij zich het recht voorbehouden hunne be-
sluiten te wijzigen en de gevraagde ver-
goedingen te verhoogen tot op den dag
der werkelijke betaling;

Verklaart het aanbod der Stad Antwer-
pen onvoldoende. Stelt als volgt de ver-
goeding toekomende aan de onteigenden:
a) Hoofdwaarde voor het onteigend pand:
6.549,37 + 6170 = 12.719,37 × 3,5 =
44.517,79 fr. (Vier en veertig duizend vijf
honderd zeventien frank negen en zeven-
tig centiemmen);

Kosten van wederbelegging en verwijl-
ntresten op die som aan 16,67 %;

Zegt dat bij gebrek van de onteigende
partij deze sommen ter consignatiekas te
storten, deze vergoedingen een intrest
zullen opbrengen berekend aan 7,5 % van
af den negentienden dag van de uitspraak
van het tegenwoordig vonnis, tot op den
dag der werkelijke consignatie of der wer-
kelijke betaling;

Beveelt dat mits betaling der hierboven
toegekende sommen, aanlegster in het be-
zit zal treden van het onteigend pand,
zijnde: een huis met grond en aanhoorig-
heden, staande te Antwerpen Kiel, St-
Bernardsche steenweg, 11, te kadaster
bekend wijk i, n° 2573 — d, voor eene
grootte van 170 m2 en volgens meting der
experten van 154,25 m2;

Verwijst de Stad Antwerpen tot de
kosten en verklaart het tegenwoordig von-
nis uitvoerbaar trots alle verhaal en zon-
der borg.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

29 OCTOBER 1931

Enige Rechter: de Heer Van Houwer
Op. Min.: Subst. M. De Meulemeester
Pl.: Mr Lefebvre, Mr Lerou (van Bergen) en
Mr Van Wetter

STRAFVORDERING — SCHADE — GE-
BEURLIJKE BURGERLIJKE PARTIJ — IN
ZAKE ROEPING DER BURGERLIJKE VER-
ANTWOORDELIJKE PARTIJ — ONONTVAN-
KELIJKHEID.

STRAFVORDERING ZELFDE BOTSING —
OPENBARE ACTIE — RECHTSTREEKSCH
ACTIE — BEVOEGDHEID.

Een oproeping tot vrijwaring, uitgaande van den
betichte voor wat de schadevergoeding betreft
welke aan den betichte, door een vermoedelijke
burgerlijke partij zoude kunnen geëischt wor-
den, tijdens het strafgeding tegen hem door
het Op. Min. ingediend, is niet ontvankelijk
bij gebrek aan alreeds bestaande belang en
bij gebrek aan voorwerp, ter zaak: een hoofd-
zakelijke actie.

De samenhangendheid van de openbare actie te-
gen den betichte en de rechtstreeksche actie
van den betichte tegen een derden moet aan-
genomen worden, wil men zich niet blootstellen
aan twee verschillende en tegenstrijdige beslis-
singen, zelfs al steunt de rechtstreeksche actie,
op feiten die overtredingen uitmaken aan de
wet op het vervoer en de openbare actie op
een wanbedrijf.

O. M. t/ V. M.
V. M. t/ De St.

Gezien en gelezen de processtukken inge-
vorderd tegen: Van M., gehuisvest te
Bergen;

Beticht van:

A. — Bij gebrek aan vooruitzicht of
voorzorg, doch zonder het inzicht van den
persoon van een ander aan te randen, sla-
gen of verwondingen te hebben toege-
bracht aan Durand Remi;

Samenhangend:

B. — Geleider zijnde van een auto, bij
het naderen van een vertakking, verbinding
of kruising, den doorgang niet te hebben
gelaten aan den bestuurder van
een anderen auto die van rechts kwam
en komende van een ondergeschikten weg
naar een belangrijkere baan, verwaar-
loosd te hebben zich te verzekeren of deze
laatste vrij was vooraleer er zich op te
begeven;

Gezien het bevel der Raadkamer dezer
Rechtbank, in dat 3 Juli 1931, bij hetwelk
de betichte voor deze Correctioneel
Rechtbank verzonden is geweest;

En inzake van L. Van M. voornoemd,
eischer bij rechtstreeksche dagvaarding
in dato 16 October 1931, geboekt te Au-
denaerde den 17 October 1931, ontvangen
twaalf franken vijftig centiemen, bij de-
welke hij De St., autovoerder, wonende
te Ophassel, gedagvaard heeft om op 22
October 1931 ter boetstraffelijke zitting
dezer Rechtbank te verschijnen uit hoof-
de van: A) Bij gebrek aan voorzichtig-
heid of voorzorg, doch zonder het inzicht
om den persoon van een ander aan te val-
len, slaan of verwondingen toegebracht
te hebben aan Remi Durand; B) Geleider
zijnde van een automobiel bij het nade-
ren van een tweeweg, vereeniging of
kruisstraat, de voorbijgang niet afge-
staan te hebben aan den geleider die
rechts uit reed en uitkomende uit een en-
gen weg op een belangrijkeren weg, ver-
waarloosd te hebben zich te verzekeren
of deze laatste vrij was, vooraleer er zich
op te begeven. En diensvolgens tegen hem
de strafwet te hooren toepassen; zich
vervolgens te hooren verwijzen, den ver-
zoeker, Van M., te waarborgen tegen alle
burgerlijke veroordeelingen die tegen
hem zouden uitgesproken worden;

En in zake van: 1° De Brouwerij «Con-
cordia» beneerstiging van haren beheer-
raad, wiens maatschappelijke zetel ge-
vestigd is te Geeraardsbergen; 2° Bacro
Frans, herbergier te Geeraardsbergen,
beide vertegenwoordigd door Mter Van-
der Maeren, advocaat-avoué te Audenaer-
de; 3° De St. Fr., autogeleider te Ophas-
sell, verschijnende in persoon, bijgestaan
door Mter Lefebvre, advocaat te Gee-
raardsbergen, tusschen komende burger-
lijke partijen jegens den betichte V. M.;

Na de voorbereidende instructie, bevo-
len bij art. 190 des Wetboeks van Straf-
vordering;

Na de betichten behoorlijk ondervraagd
en gehoord te hebben;

Gehoord Mter Lefebvre voornoemd, in
zijn beslitselen namens de drie burger-
lijke partijen;

Den Heer De Meulemeester, Substituut
van den Prokureur des Konings, heeft de
zaak opgehaald en zijn conclusiën ge-
geven, strekkende totdat de betichte Van

M. verwezen worde bij toepassing van de
wet en strekkende tot de vrijspraak van
De St.;

Gehoord Mter Leroy, advocaat te Ber-
gen en Mter Van Wetter, advocaat te
Audenaerde, raden van den betichte Van
M.;

Gehoord Mter Lefebvre voornoemd,
raad van De St.;

Waarop de Rechtbank:

Overwegende dat betichte V. M., de-
welke verzonden wordt voor deze Correc-
tioneel Rechtbank onder betichting van
te Geeraardsbergen den 11 December
1930;

A) Onvrijwillig bij gebrek aan voor-
zorg of voorzichtigheid doch zonder in-
zicht den persoon van een ander aan te
vallen, slaan of kwetsuren te hebben
toegebracht aan Durand Remi;

B) Bij samenhangendheid; leider zijn-
de van een autorijtuig bij eene kruising
of vertakking den voorbijgang niet te
hebben gelaten aan den geleider die rechts
uitreed, en ook een ondergeschikten weg
verlatende om een meer belangrijke
baan op te gaan, verwaarloosd te hebben
zich te vergewissen of deze laatste vrij
was alvorens er zich op te begeven;

Overwegende dat betichte Van M. bij
rechtstreeksche dagvaarding van deur-
waarder Gyselinck in datum van 16 Oc-
tober 1931, genaamde De St. voor dezelfde
Rechtbank heeft gedagvaard, teneinde na
toepassing der strafwet:

1° Zich te hooren verwijzen, aan hem,
Van M. te betalen, ten titel van schade-
vergoeding — onder voorbehoud van ver-
meerdering — de som van fr. 7.500,—, de
intresten en de kosten;

Dat Van M. die laatste eisch steunt op
feiten, die overtredingen uitmaken aan de
wet op het vervoer (art. 3 en 11, 1° en 2°
K. B. 26 Oogst 1925, welke in de dagvaar-
ding omstandig zijn beschreven;

2° Zich te hooren verwijzen Van M. te
waarborgen tegen alle burgerlijke ver-
oordeelingen die tegen hem zouden wor-
den uitgesproken;

Overwegende dat het eerste deel dier
rechtstreeksche dagvaarding, dewelke
dagteekent van 16 October 1931, een op-
roeping tot vrijwaring uitmaakt, voor
wat de schadevergoeding betreft welke
aan Van M. tijdens het strafgeding tegen
hem door het Openbaar Ministerie inge-
diend, zoude kunnen geëischt worden,
door een vermoedelijke burgerlijke par-
tij;

Overwegende dat op het oogenblik dier
dagvaarding, nog geen enkele eisch tot
schadevergoeding tegen Van M. was in-
gediend en dat diensvolgens bij gebrek,
aan alreeds bestaande belang en bij ge-
brek van voorwerp, ter zaak een hoofd-
zakelijke actie, die eisch niet ontvankelijk
is; dat die actie nietig zijnde in haar oor-
sprong, niet geldig kan worden door een
later bijkomende partij;

Overwegende dat het tweede deel dier
daging, alhoewel niet gesteund zijnde op
een wanbedrijf van gewoon recht, toch
ter bevoegdheid dezer Rechtbank is, daar
de feiten die er in bedoeld zijn, dezelfde
zijn dan deze welke het voorwerp uitma-
ken van het vervolg door het Openbaar
Ministerie tegen Van M. ingespannen en
namelijk: de botsing te Geeraardsbergen
den 11-12-30 voorgekomen tusschen de
voertuigen van beide geïnteresseerden ter
zaak;

Overwegende dat Van M. die ook scha-
de beweert geleden te hebben door de bot-
sing, de schuld ervan op De St. werpt;
dat om er over vergoed te worden, hij De
St. voor de Rechtbank die alreeds over de
botsing gelast is te oordeelen, alleen da-
gen kon, niettegenstaande hij niet bij
machte is, gelijk het Openbaar Ministerie
het zoude kunnen doen hebben, De St.
wegens menschenleed aan Durand René
veroorzaakt, of wegens een betichting van
gewoon wanbedrijf, te betrekken;

Overwegende dat het leed dat uit die
botsing gesproken is voor genaamde Du-
rand Remi, de hoofdzak is en dat al de
overtredingen die tot die botsing geleid
hebben, door de eene en zelfde Rechtbank
moeten beslist worden;

Dat de samenhangendheid van de open-
bare actie tegen Van M., en de recht-
streeksche actie van Van M. tegen De St.,
moet aangenomen zijn, wil men zich bloot-
stellen aan twee verschillende en tegen-
strijdige beslissingen, geveld, de eerste
door onze Rechtbank, welke verschillig
nopens de verdeling en den grond dier
verantwoordelijkheid, de zaak kunnen be-
oordeelen;

Dat die samenhangendheid miskennen,
dus gevolgen kan naslepen welke niet ge-
paard gaan met een billijke of goede
rechtsbedeeling;

Ten gronde:

A. Op strafgebied:

Overwegende dat de betichtingen las-
tens Van M. gelegd, ten genoeg van rech-
te bewezen zijn;

Dat immers het niet tegengesproken is
geweest dat betichte, uit eenen weg kwam
gereden, welke den ondergeschikten rang
is tegenover de baan waaruit het voertuig
De St. kwam gereden; en dat hij dit laat-
ste voertuig dat van rechts kwam, den
voorbijgang niet heeft verleend; dat het
bewezen is door zijne eerste bekentenis,
bevestigd door getuige Durand, welke
rechts nevens hem was gezeten, dat hij
zich met het voertuig De St. niet heeft
bekommerd, bij zooverre dat hij en zijn
reisgezel, het voertuig De St. beweren
noch gehoord, noch gezien te hebben;

Overwegende dat indien het niet bewe-
zen is geweest met zekerheid, of een der
beide rijtuigen het eerste op het kruis-
punt (Gentsche Gaffel- en Verbrandhof-
straat) is gekomen, er groote vermoedens
bestaan dat zij samen of op hetzelfde
oogenblik, de kruisstraat zijn opgereden,
zoals het getuige De Block beweert;

Overwegende dat de betichting van niet
meester te zijn gebleven van zijn snelheid
toen hij, De St., de kruisstraat is opge-
reden zoals zij beschreven is en valt on-
der toepassing van art. 3, K. B. 28-8-1925
en wet 1-8-1899;

Dat er blijkt immers uit al de omstan-
digheden of gegevens der zaak, dat het
voertuig door De St. bestuurd, op het
voertuig van Van M. is gelopen met zoo
een geweld, dat de rechterwand der kar
van dit voertuig gansch was ingedrukt;
dat den linkervoorband van het wiel was
afgeduwd; dat het tegen den zijgevel van
het hoekhuis der Verbrandhofstraat werd
geslingerd al over een betrekkelijk groot-
ten afstand en diens gevel beschadigde;

Dat De St., in plaats van te kunnen de
Verbrandhofstraat inrijden en zoo de bot-
sing te ontgaan, niettegenstaande zijn ge-
weldig remmen wat voor gevolg had,
gansch zijne cabien te ontredenen of te
verplaatsen, nog zeven meters over den
grond, met toeageremde wielen werd ge-
sleept;

Dat dit alles bewijst dat De St. de be-
palingen of voorschriften van artikels 3,
K. B. 26-8-1925 niet heeft nageleefd en
ook onvoorzichtig te werk is gegaan;

Dat het overige der betichting lastens
De St. niet is bewezen;

Wat de burgerlijke actiën betreft:

Overwegende dat de onvoorzichtigheid
begaan door Van M. voor De St. geene
onvoorzienbare hindernis uitmiek; dat hij
Van M. van op geruimen afstand heeft
moeten zien afkomen en dat de handel-
wijze van Van M., hem niet veroorloofde
ook de wet niet na te leven en de voor-
zorgmaatregelen te nemen die bij een
kruispunt in eene stad zich opdringen;

Overwegende dat de verantwoordelijk-
heid billijk mag verdeeld worden als
volgt: 2/3 op Van M. en 1/3 op De St.;

Dat de schade aan de burgerlijke par-
tijen toegebracht als volgt mag geschat
worden:

A. De St. Frans: Drie honderd zeventig
frank;

B. De St. Frans, herstel van huis, fr.
1.474,50; verlies uitbating, fr. 400; sa-
men: duizend acht honderd vier en zeventig
frank 50 centiemen;

C. Concordia: Herstel camion, frank
3.387,50; verlies gebruik auto, fr. 750,—;
samen: drie duizend zeven honderd zeven
en dertig frank 50 centiemen;

D. Van M.: Herstel auto, fr. 4.046,10;
minderwaarde, fr. 300,—; gebrek van ge-
bruik, fr. 750,—; samen: vijf duizend
twee honderd zes en negentig frank 10
centiemen;

Dat het overige der eischen niet is ge-
grond.

Om deze redenen:

Recht doende tegensprekelijk, alle ver-
dere of tegenstrijdige beslitselen verwer-
pende;

Voegt samen de zaken geboekt onder
nummers 3048-3678 der notiecen van het
Parket;

Zegt dat de eischen der burgerlijke par-
tij Van M. als zijnde een oproeping tot
vrijwaring niet ontvankelijk is;

Verklaart zich bevoegd om over het
noodige der eischen te kennen;

Gezien de artikelen 40, 65, 59, 100, 418,
420, 2 wet van 1-8-1899, 1 wet 27 Decem-
ber 1928 en 194 van het Wetboek van
strafvordering;

Aannemende voor wat Van M. aangaat,
dat dezelfde feiten twee betichtingen uit-
maken (A en B) en er dus maar een en-
kele straf kan uitgesproken worden: de
zwaarste of die voorzien bij art. 420
S.W.B.

De Rechtbank veroordeelt Van M. in
eene geldboete van fr. 50,—.

En De St. in een boete van dertig frank,
uit hoofde van overdreven snelheid.

Ontslaat De St. van het overige der
vervolgving en gelet op de beslitselen der
burgerlijke partijen;

Veroordeelt Van M. te betalen als scha-
devergoeding:

a) aan De St., twee derde der som van
drie honderd zeventig of twee honderd zes
en veertig frank 65 centiemen;

b) aan Bacro, twee derde van frank
1.874,50 of twaalf honderd vijf en twintig
frank 66 centiemen;

c) aan Maatschappij «Concordia», twee
derde van fr. 3.137,50 centiemen of twee
duizend een en negentig frank 66 centie-
men.

Veroordeelt De St. te betalen aan Van
M. als schadevergoeding:

d) een derde van de som van 5.296,10
fr. of duizend zeven honderd vijf en ze-
ventig frank 40 centiemen.

Verwijst Van M. daarenboven tot de
rechterlijke intresten der toegekende scha-
devergoedingen aan De St., Bacro en Con-
cordia en tot 2/3 der kosten van aanstel-
ling.

Verwijst De St. tot de intresten der
schadeloosstelling toegekend aan Van M.
en tot 1/3 der kosten aan aanstelling.

Zegt dat de boeten zullen verhoogd
worden met 60 deciem en gebracht: die
van fr. 50,— op de som van fr. 350,— en
die van fr. 30,— op de som van fr. 210,—.

Verwijst Van M. tot 2/3 en De St. tot
1/3 der proceskosten begroot in 't geheel
op:

Bij gebrek aan betaling der voorzeide
boeten binnen den tijd door de wet be-
paald, zullen zij mogen vervangen wor-
den: die van fr. 50,— door een gevangzit-
ting van 15 dagen, en die van fr. 30,—
door een gevangzitting van 10 dagen.

VREDEGERECHT LEUVEN

1e KANTON — 19 DECEMBER 1931

Vrederechter: M. A. Veltkamp
Pl.: Mr L. Vanderveeren en Mr A. Tant

BELASTING OP HET JACHTRECHT.

De taks van tien ten honderd op de verhuring
van het jachtrecht ingesteld door artikel 18
der wet van 13 Juli 1930 is gelijkgesteld met
de mobiliare taks, en wordt geïnd door afhou-
ding. Daaruit volgt dat deze taks in beginsel
moet gedragen worden door degene die van de
belastbare inkomsten geniet, tenzij de huur-
overeenkomst er anders over beslist.

Commissie van Openbaren Onderstand der Stad
Leuven t/ S. Schuermans

Aangezien het geding voor doel heeft
verweerder te veroordeelen aan aanleg-
ster eene som van twee en tachtig fran-
ken te betalen wegens belasting op het
jachtrecht der goederen van aanlegster;

Aangezien de betwisting tusschen par-
tijen niet alleen draagt op de betaling der
som van 82 franken wegens voormelde be-
lasting voor een jaar, maar dat de titel
die deze belasting ten laste van verweer-
der zou leggen, betwist wordt;

Aangezien verweerder de jacht van
aanlegster in huur heeft gedurende zes
jaren, dat de waarde der betwisting dus
geene twee en tachtig franken is, belas-
ting van een jaar, maar wel de belasting
gedurende zes jaren huur of 82 franken
× 6 = vier honderd twee en negentig
franken;

Aangezien partijen zich beroepen op ar-
tikel 18 der wet van 13 Juli 1930 luidend
als volgt: Er wordt op de opbrengst der
verhuring van het recht op de jacht, de
vischvangst en de vogelvangst een bijzon-
dere taks van tien ten honderd geheven,
betaalbaar door de huurders of bij hun
ontstentenis door degenen die de gezegde
inkomsten opstrijken op voorwaarde dat
deze inkomsten de waarde van ten minste
honderd franken bereiken; gezegde taks
is gelijk gesteld met de mobiliare taks
geïnd door afhouding; dat aanlegster be-
weert dat gemelde taks van 10 % te be-
talen is door verweerder, huurder van de
jacht, buiten den huurprijs en zonder ver-
haal tegen haar, alsdan dat verweerder
zijnerzijds beweert dat gemelde taks moet
gedragen worden door aanlegster die de
inkomsten van verhuring van het jacht-
recht opstrijkt;

Aangezien deze taks eene taks op de
inkomsten daartelt daar ze geheven
wordt op de opbrengst der verhuring en
aldus volgens den algemeenen regel moet
gedragen worden door degene die er de
inkomsten van trekt;

Aangezien dat weliswaar deze taks be-
taalbaar is, hetgeen niet wil zeggen ver-
schuldigd, door den huurder, doch artikel

18 zelf bepaalt volgens welke voorwaarden den huurder betaalt; inderdaad, de eind alinea zegt dat gezegde taks is gelijk gesteld met de mobiliare taks geind door afhouding, dat de wetgever met vast te stellen dat deze taks geind wordt door afhouding, bepaalt dat deze taks moet gedragen worden (zoo er geene bijzondere overeenkomst tusschen partijen bestaan) door degene die van de belastbare inkomsten geniet;

Aangezien deze dienswijze gansch overeenstemt dat de onderrichtingen gegeven door den Heer Minister van Geldwezen Houtart nopens het innen van deze taks en niet gelogenstraft werd door de bespreking dezer wet;

Aangezien kwestige taks aldus zou moeten gedragen worden door aanlegster, doch dat deze zich beroept op volgende voorwaarde van het geboekte lastkohier van openbare verhuur gehouden door Mr Bosmans, notaris te Leuven op 9 Januari 1930, luidende als volgt: « Les modifications que les lois, règlements ou arrêtés pourraient subir pendant le cours du bail, seront au profit ou au préjudice des adjudicataires; » dat deze algemeene formule noodzakelijk de betaling der taksen en belastingen moet medetellen en dat verweerder ingevolge deze bepaling der openbare huurakt, kwestige taks schuldig blijft;

Aangezien verweerder betwist dat deze voorwaarden van de verhuur zou toepasselijk zijn aan kwestige belasting;

Aangezien de bepaling door aanlegster ingeroepen deel maakt van artikel 7 van de voorwaarde van voormelde verhuur waarvan het eerste alinea is: « L'administration n'entend louer que le droit de chasse purement et simplement tel qu'elle pourrait l'exercer elle-même conformément aux lois, règlements et arrêtés qui régissent la matière auxquels les adjudicataires devront se conformer »;

Aangezien het duidelijk is dat den zin en het doel van artikel 7 alinea 1, is, de uitgestrektheid der rechten van jacht die aan de huurders toegestaan worden te bepalen, de voorwaarde ingeroepen door aanlegster maakt deel van dit artikel en het zijn dezelfde woorden « lois, règlements et arrêtés » voorzien in alinea 1 die herhaald worden om te zeggen dat zoo er eene verandering deszake zelve zich voordeed de huur, deze ten voordeel of nadeel van de huurders zal zijn; de voorwaarde ingeroepen door aanlegster voorziet aldus eene verandering aan de wetten, reglementen en besluiten die het recht van jacht beheeren en heeft geene betrekking tot de belastingen;

Aangezien, zou er twijfel zoude bestaan, er dient toepassing gedaan te worden van artikel 1162 van 't burgerlijk wetboek en dan zou de voorwaarde ingeroepen door aanlegster moeten uitgelegd worden ten voordeele van verweerder die zich verplicht heeft;

Aangezien aanlegster aldus niet bewijst dat de kwestige taks verschuldigd zou zijn door verweerder, dat hare vraag aldus niet gegrond is;

Om deze beweegredenen:

Wij Vrederechter, geven akt aan verweerder dat hij het geding schat op vier honderd twee en tachtig franken en in eersten aanleg beslissende, wijst aanlegster van hare vraag af en verwijst ze tot de kosten.

VREDEGERECHT HALLE

18 JUNI 1931

Vrederechter: M. Van Winckel
Pl.: Mr Van Dessel t/ Mr Auwers

VOETWEG NIET INGESCHEVEN OP ATLAS DER BUURTWEGEN — ARTIKEL 10 DER WET VAN 10-4-1841 — ONMOGELIJKHEID VAN VERJARING TEN VORDEELE DER INWONERS VAN DE GEMEENTE.

Een voetweg welke niet ingeschreven staat op een atlas der buurtwegen, kan onmogelijk, gezien art. 10 der wet van 10 April 1841, door verjaring ten voordeele van de inwoners der gemeente worden verkregen, al zij het ook maar voor den doorgang en niet voor den eigendom.

Vonderroost t/ Turf

Hergezien ons voorbereidend vonnis, zoo ook als het proces-verbaal van plaats-schouwing behoorlijk geboekt;

Aangezien de bedoelde voetweg niet ingeschreven staat op den atlas der buurtwegen; dat bijgevolg er geen mogelijkheid bestaat in tegenwoordigheid van artikel 10 der wet van 10 April 1841, van in te winnen de verjaringen van eene

dienstbaarheid van doortochten ten voordeele van de inwoners der gemeente, vermits dergelijke dienstbaarheid niet voortdurend zijnde bij verjaring niet kan verworven worden;

Aangezien de bewering van de vragers dat zij de ligging van den voetweg in eigendom zouden bekomen hebben, met gedurende meer dan dertig jaren daden van eigenaars aan den voetweg verricht te hebben, niet gegrond is, gezien de bestatigingen die zij persoonlijk gedaan hebben, en dat alzoo hunne vraag tot getuigenbewijs dienaangaande, niet ontvangbaar is;

Om deze redenen:

Wijzen de vragers af van hunnen eisch en veroordeelen hen tot de kosten.

(P. Rechtsk. Weekbl. Burgerl. Rechtbank Antw. 17-2-1931 blz. I. Contra: Cass. 19 Dec. 1895. Rev. adm. 1836. 117 en B. J. 1836 col. 322).

WERKRECHTERSRAAD VAN ANTWERPEN

KAMER VOOR BEDIENDEN — 2 DEC. 1931

Voorzitter: M. Dieltjens
Rechtskundig Bijzitter: M. Vlietinck
Pl.: Mr J. Franck en R. Victor
t/ E. Van den Bosch en H. Le Bon

Het conflict in de Vlaamsche Opera te Antwerpen

I. De wet van 1898 op de beroepsverenigingen schrijft geen andere ruchtbaarheid voor dan wat betreft de standregelen en de samenstelling van het bestuur of de daaraan toegebrachte wijzigingen alsmede de ontbinding.

II. Een orkestreglement bepalende dat de leden, eens de diensten geregeld, zich onder geen voorwendsel aan een van dezelve onttrekken mag staat gelijk met een stakingsverbod.

III. De overtreding van dit verbod is een daad van kontraktbreuk.

IV. Op het stuk van dienstkontrakten, eens de overeenkomst gesloten, neemt een verhouding van gezag en ondergeschiktheid de plaats in van de vroegere juridische gelijkheid tusschen partijen.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Fritz Van Elsacker in dato van 17 Oktober 1931, beteekend ten verzoeken van Mijnheer Alfons Schrey, er toe strekkende om te hooren beslissen dat de overeenkomst tusschen Alfons Schrey en Derickx en Tokkie verboden zal zijn ten nadeele van Derickx en Tokkie; zich te hooren veroordeelen om aan Alfons Schrey ten titel van schadevergoeding een bedrag te betalen van 9.900 fr. met de gerechtelijke intresten en de kosten des geding;

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Rodolf Jacobs in dato van 26 Oktober 1931, beteekend ten verzoeken van de heeren Derickx en Tokkie, er toe strekkende de mondelinge dienstovereenkomst tusschen partijen gesloten nopens het speelseizoen 1931-1932 en drie volgende winterseizoenen ten laste van Alfons Schrey en ten voordeele van Derickx en Tokkie te hooren verbreken wegens dienstweigering, diensvolgens Alfons Schrey zich te hooren verwijzen om aan Derickx en Tokkie te betalen ten titel van schadevergoeding de somme van 4.950 fr. gelijkstaande met drie maanden loon, met de gerechtelijke intresten en de kosten des geding;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien de poging tot verzoening ter zitting aangewend vruchteloos is gebleven; Aangezien de zaken vernocht zijn en dienen samengevoegd te worden.

I. — ZAAK SCHREY TEGEN DERICKX EN TOKKIE

Aangezien de eisch gesteund is op de wanbetaling van loon, hetgeen ondertussen geregeld is geworden, alsmede op het feit van kontraktbreuk vanwege de bestuurders der Koninklijke Vlaamsche Opera door het niet naleven van artikels 11 en 12 der overeenkomst met aanlegger gesloten op 1 April 1930, voor het tooneeljaar 1930-1931, voor vijf achtereenvolgende speelseizoenen van negen maanden elk, luidende als volgt:

Art. 11. — Enkel de toonkunstenaars regelmatig ingeschreven bij de T. K. V. (W. E. B.) zullen deel maken van het orkest. Ingeval een lid van het orkest niet in regel is met de T. K. V. uit opzicht van bijdragen, procenten of alle andere syndicale verplichtingen, zou zijne tijdelijke schorsing als lid van het orkest kunnen uitgesproken worden door het bestuur van de T. K. V., zonder dat, tijdens de schorsing, de kontraktant iets kan eischen vanwege het bestuur der Opera of der T.K.V. »

« Art. 12. — Het bestuur geeft volmacht aan zijne orkestleiders voor wat de goede houding van de orkestleden, het toepassen, afhouden en uitbetalen der boeten betreft in samenwerking met de afvaardiging van T. K. V. »;

Aangezien volgens de dagvaarding de inbreuk op het kontrakt hierin zou bestaan hebben dat door het feit van verweerdens het disciplinaire toezicht der T. K. V. is uitgeschakeld geworden;

Aangezien deze kortbondige uitlegging toegelicht en aangevuld wordt door aanleggers, besluiten en pleidooi, luidens welke de bestuurders der Koninklijke Vlaamsche Opera verschillende muzikanten hebben aangeworven die niet alleen bij eenige wettelijk erkende vereniging waren aangesloten maar zelfs tegen de eenig bestaande een openbaren strijd voeren;

Aangezien aanlegger aanvoert dat verweerdens met de splitsing bekend waren tusschen de groep Bosmans en de groep Sengier en met de uitsluiting der leden van de eerste groep;

Aangezien verweerdens dit betwisten;

Aangezien aanlegger erkent dat geen ambtelijke mededeeling aan het bestuur der Opera gedaan is geworden nopens dezelfde uitsluiting, beweerende dat de bekendmaking in het Staatsblad daartoe volstond;

Aangezien de ruchtbaarheid van de beslissingen eener beroepsvereniging ingericht volgens de voorschriften der wet geregeld wordt door art. 5,6 en 7, de internering en bekendmaking in het Staatsblad bevelende door de zorgen van den Mijnenraad, van de standregels en bijlagen en art. 7 dezelfde maatregelen voorschrijft rakende de wijziging der standregels, verandering van personeel, van bestuur en vrijwillige ontbinding;

Aangezien deze bepalingen geen melding maken van de bekendmaking der namen van eenvoudige leden der vereniging;

Aangezien de bijlagen van het Staatsblad van 15 Juli 1931, N° 166, niets anders bevatten dan de namen van den nieuwen voorzitter, ondervoorzitter, schrijver-schatbewaarder en van zes raadsleden en vier toezichters, zonder eenige vermelding van veranderde standregels, noch van het debat tusschen de twee twistende groepen voor den Mijnenraad, noch van uitsluiting van leden, noch van ontbinding der vroegere beroepsvereniging, tegenstrijdig met aanleggers beweringen, behalve wat dit laatste punt betreft door hem niet aange-raakt;

Aangezien uit bedoelde oorkonde wel moest afgeleid worden dat tengevolge der benoeming van nieuwe bestuurders en beheerders, de in art. 12 bepaalde samenwerking nopens de goede houding der orkestleden enz., voortaan geschieden moest met de afvaardiging door het nieuwe bestuur aangesteld doch niet dat de toonkunstenaars, wier diensten verweerdens hadden aangenomen opgehouden hadden regelmatig ingeschreven te zijn bij de W.E. B.T.K.V. of in regel te zijn uit opzicht van hunne syndicale verplichtingen; dat ook niet beweerd wordt dat de aanstelling eener nieuwe afvaardiging zou medege-deeld zijn geworden;

Aangezien eindelijk aanlegger, zooals verder gezegd, op 2 September 1931 zijne weigering, aan de herhalingen deel te nemen door geen andere bepaalde beweegredenen verklaarde te wettigen dan de aanwezigheid van leden vreemd aan de T.K.V.;

Aangezien op het oogenblik der aanwerving der zoogezegde uitgesloten muzikanten het bestuur der Koninklijke Vlaamsche Opera nog gehouden was door de overeenkomst van 1 April 1930 toen deze personen van de T.K.V. deel uitmaakten en geen officieele kennisgeving gedaan werd door briefwisseling of door bijlage van het Staatsblad van eenige wijziging van het lidmaatschap van T.K.V.;

Aangezien op dit tijdstip en sedert de maand Mei de vereniging waaraan aanlegger behoort op voet van oorlog verkeerde met het bestuur der Opera, getuige daarvan het geding van den h. Bogaerts voor de Koophandelsrechtbank en dat, gezien de spanning der gemoederen, hij zich eraan verwachten mocht dat gezeid bestuur houden zou aan de strenge naleving van reglementen, wetten en gebruiken en dat, ten opzichte eener beroepsvereniging op wettelijken voet ingericht, het ook eene wettelijke bekendmaking eischen zou van alle veranderingen, aan standregels, bestuur en lidmaatschap;

Aangezien uit wat voorgaat te besluiten is dat de kontraktbreuk ten laste van verweerdens gelegd door aanwerving van zoogezegde uitgesloten toonkunstenaars niet tot genoegte van rechte is bewezen;

Aangezien bijgevolg de eisch ongegrond is.

II. — ZAAK DERICKX EN TOKKIE TEGEN SCHREY

Aangezien de eisch tot verbreking van het dienstkontrakt ten laste van Schrey en met schadevergoeding gesteund is op het feit dat deze, op 1 en 2 September 1931, vooravond der opening van het speelseizoen, in weerwil van uitdrukkelijke aanmaningen, die dienstovereenkomst, reeds vermeld, niet heeft willen uitvoeren, weigerende plaats te nemen in het orkest om aan de herhaling deel te nemen en bij monde van heer Sengier als antwoord op de aanmaning gaf: « Wij zijn bereid onze verbintenissen stipt na te leven, indien alle bepalingen in die verbintenissen stipt nageleefd worden. Wij weigeren dus te spelen met leden vreemd aan T.K.V. »;

Aangezien op dit oogenblik het uur der herhaling blijkt vastgesteld te zijn geweest alsmede de orde der diensten en volgens artikel 5 der Orkeststandregelen, van dan af, de toonkunstenaar zich onder geen voorwendsel aan een dier diensten onttrekken mag;

Aangezien deze tuchtregel beduidt dat het vervullen van den dienst op de eerste plaats staat en het verbod van staking uitsluit;

Aangezien het niet zonder belang is op te merken dat de Koninklijke Vlaamsche Opera, door de openbare machten geldelijk ondersteund, een soort van instelling is geworden van openbaar nut, geroepen om op het gebied van toon- en muziekunst, aan de cultuur van het Vlaamsche volk aanzienlijke diensten te bewijzen, en die slechts geschaad kan worden door echt revolutionaire zeden;

Aangezien van een anderen kant, zoo het waar is dat partijen op het oogenblik harer onderhandelingen nopens de voorwaarden eener dienstovereenkomst, rechtelijk op gelijken voet staan, en handelen, om zoo te zeggen, van macht tot macht, deze verhouding ophoudt te bestaan eens het kontrakt gesloten, door hetwelk een regiem intreedt van gezagvoerende leiding en van ondergeschiktheid, beziel door den geest van tucht en wederzijdsch vertrouwen;

Aangezien in deze omstandigheden verweerder het voorbeeld heeft gegeven van gemis aan tucht en zichzelf recht heeft gedaan met kontraktbreuk te plegen;

Aangezien bijgevolg de eisch gerechtvaardigd is;

Om deze redenen,

De Werkrechtersraad, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, uitspraak doende nopens den eisch Schrey, wijst aanlegger af en veroordeelt hem tot de kosten en uitspraak doende nopens den eisch Derickx en Tokkie, verklaart verboden ten laste van Schrey de mondelinge dienstovereenkomst tusschen partijen over het speelseizoen 1930-1931 gesloten, en veroordeelt hem om aan de partij Derickx en Tokkie te betalen ten titel van schadevergoeding de som van 4.950 fr., of drie maanden loon, met de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding.

Fiscale Kroniek

DE AANSLAGEN IN DE GRONDBELASTING VOOR HET DIENSTJAAR 1931

De grondbelasting is een evenredige belasting gevestigd op het kadastraal inkomen van al de gebouwde of ongebouwde grondeigendommen.

Luidens de wetten op de inkomstenbelasting, na den oorlog in voege getreden, vertegenwoordigde het kadastraal inkomen het werkelijk of vermoedelijk netto-inkomen op het tijdstip van den aanslag. Het werkelijk netto-inkomen bepaalde het kadastraal inkomen der verhuurde eigendommen. Het vermoedelijk netto-inkomen bepaalde het kadastraal inkomen der onroerende goederen door de eigenaars zelf betrokken.

Verstandhouding tusschen eigenaars en huurders gaf in feite aanleiding tot menigvuldige onduidelingen ingevolge bewimpeling van het werkelijk inkomen der verhuurde eigendommen. Anderzijds bleef het vermoedelijk inkomen der onroerende goederen door de eigenaars betrokken doorgaans ongewijzigd en bijgevolg buiten verhouding met de eigenlijke huurwaarde.

Het beloop der grondbelasting bedroeg in hoofdsom 10 % van het kadastraal inkomen. De provinciën en gemeenten waren gemachtigd opcentiemen te heffen waarvan het maximum van jaar tot jaar aangroeide om in 1929 respectievelijk 20 en

80 te bereiken. Ter bestrijding der wege-nisuitgaven werden bovendien de gemeen-ten gemachtigd tot het heffen eener bij-zondere taks ten beloope van 10 % van het kadastraal inkomen der gebouwde en 5 % van het kadastraal inkomen der on-gebouwde eigendommen. Het netto-inko-men der grondeigendommen was dus be-lastbaar ten beloope van maximum 10 % (hoofdsom) + 10 % (100 opcentiemen) + 10 % (wegenistaks) = 30 %.

* * *

Ter gelegenheid van de algemeene herziening van ons belastingstelsel, vast-gelegd in de wet van 30 Juli 1930, onder-gevingen de wettelijke beschikkingen be-treffende de grondbelasting enkele ingrij-pende wijzigingen.

Voortaan vertegenwoordigt het kadas-traal inkomen het gemiddeld normaal netto-inkomen van een jaar. Het Beheer van het Kadaster wordt gelast dit gemid-deld normaal inkomen vast te stellen voor een termijn van tien jaar door vergelij-king met onroerende model-goederen van gelijken aard en gelijke opbrengst gelegen in dezelfde of in de omliggende gemeen-ten. De schattingen van het Kadaster worden aan de belanghebbende eigenaars medegedeeld en zijn vatbaar voor betwis-ting. (1)

Het beloop der grondbelasting wordt herleid op 7 % in hoofdsom. Het maxi-mum der opcentiemen bereikt thans 40 voor de provinciën en 105 voor de gemeen-ten. (2) De wegenistaks mag voor de gebouwde eigendommen de hoofdsom en voor de ongebouwde de helft der hoofdsom van de grondbelasting niet overschrijden. Het netto-inkomen der grondeigendommen kan dus voortaan in 't geheel belast worden ten beloope van 7 % (hoofdsom) + 10,15 % (145 opcentiemen) + 7 % (wegenistaks) = 24,15 %.

* * *

Daar voorzien werd dat de voorgeschre-ven algemeene kadastrale herziening niet vóór 1 Januari 1932 zou voltooid zijn, be-paalde de wet van 30 Juli 1930 dat voor de overgangsjaren 1930 en 1931 de grond-belasting op den vroegeren grondslag en aan 10 % zou gehandhaafd blijven.

Doch de uit de economische crisis voortspruitende ontoereikendheid der fis-cale opbrengsten noopte de regeering nieuwe begrotingsmiddelen te beramen. De wet van 22 Juli 1931 bepaalt dat het kadastraal inkomen dat aan de grondbelasting van het dienstjaar 1931 tot grond-slag moet dienen met de helft vermeer-derd wordt, behoudens voor de onroerende goederen waarvan het kadastraal inkomen na 1 April 1926 werd gevestigd of her-zien.

Deze vermeerdering van den belastba-ren grondslag wordt gebillijkt door het vermoeden dat het werkelijk of vermoedelijk inkomen der onroerende goederen waarvan het kadastraal inkomen sinds 1 April 1926 ongewijzigd bleef, gezien de waardevermindering van de Belgische muntwaarde minstens ten beloope van 50 % gestegen is. Blijkens de bepalingen van art. 1 § 2 dierzelfde wet geldt het hier echter slechts een wederlegbaar vermoeden. Het bewijs van het tegendeel mag door den belastingplichtige geleverd worden volgens hiernabepaalde voorschriften:

1) Wanneer het verhuurde eigendommen betreft, zal, op aanvraag van den betrokken belastingplichtige, een overeen-stemmende vermindering van grondbelas-ting verleend worden, in geval het voor 1931 toegekend kadastraal inkomen het werkelijk netto-inkomen overschrijdt ten beloope van minstens 10 % van het wer-kelijk netto-inkomen. (3)

VOORBEELD:

In 1925 wordt een huurceel van negen jaar afgesloten tegen 5000 fr. 's jaars.

Werkelijk netto- en dus kadastraal inkomen tot en met 1930	...	fr. 4.375
Grondbelasting in hoofdsom tot en met 1930	...	437

Kadastraal inkomen van 1931 (+ 50 %)	...	6.562
Grondbelasting in hoofdsom voor 1931	...	656

Daar het verschil tusschen het werkelijk netto-inkomen en het kadastraal inkomen (6.562 — 4.375 = 2.187) het tiende deel (437) van het werkelijk inkomen overtreft, zal, op aanvraag, een overeenstemmende vermindering van grond-belasting worden verleend. Deze zal in het aan-gehaalde geval 10 % van 2.187 of 219 fr. bedra-gen.

De betrokken belastingplichtigen hoe-ven, overeenkomstig de algemeene voor-schriften in zake fiscale verhalen, hun bezwaarschrift in te dienen bij den Heer Bestuurder vóór 1 October 1932, zonder

dat de termijn nochtans minder dan zes maanden mag bedragen van af den datum van het aanslagbiljet.

2) Wanneer het eigendommen betreft welke door den eigenaar zelf worden be-trokken, zal, op zijn aanvraag, een over-eenstemmende vermindering van grond-belasting verleend worden, in geval het voor 1931 toegekend kadastraal inkomen het inkomen overschrijdt dat ingevolge de kadastrale herziening aan gezegd goed zal worden toegekend.

VOORBEELD:

Kadastraal inkomen 1930	...	fr. 4.325
Kadastraal inkomen 1931 (+ 50 %)	...	6.562
Kadastraal inkomen 1932 (na kadastrale herziening)	...	5.500

Daar het voor 1931 toegekend kadastraal in-komen (6.562) het herzien kadastraal inkomen (5.500) overtreft, zal, op aanvraag van den eigenaar, een overeenstemmende vermindering van grondbelasting worden verleend. Deze zal in het aangehaald geval 10 % van 1.602 (6.562 — 5.500) of 106 fr. bedragen.

Aangezien tot staving dezer bezwaren het herzien kadastraal inkomen dient ge-kend te zijn, werd de nuttige termijn tot het indienen der aanvragen tot vermin-dering bepaald op zes maanden van af de aflevering van het waarschuwing-uittrek-sel van den rol welke de belasting bevat gevestigd op grond van het herziene inko-men.

In principie hoeven dus in dit geval de bezwaren tegen de grondbelasting voor het dienstjaar 1931 ingediend te worden binnen de zes maanden na de aflevering van het aanslagbiljet van het dienstjaar 1932. Het blijkt echter uit een onlangs neergelegd wetsontwerp dat slechts de kadastrale herziening der gebouwde eigen-dommen binnen den door de wet van 30 Juli 1930 voorschreven termijn werd ten einde gebracht. Voorzien wordt dat de kadastrale herziening der 6.000.000 onge-bouwde percelen nog ongeveer een paar jaar zal in beslag nemen, zoodat eerst de grondbelasting voor het dienstjaar 1934, wat hen betreft, op grond van het herzie-ne kadastraal inkomen zal kunnen worden gevestigd. Wat dus de ongebouwde eigen-dommen betreft, zullen waarschijnlijk de besproken aanvragen tot vermindering voor het dienstjaar 1931 slechts kunnen ingediend worden binnen de zes maanden na de aflevering van het aanslagbiljet voor het dienstjaar 1934.

De wet van 22 Juli 1931 schept aldus een hybriden toestand en zal aanlei-ding geven tot een vloed van bezwaren welke, zooals ten tijde van de bijkomende grondbelasting, heel wat last aan den fiscus zullen bezorgen.

* * *

Tot naricht der belanghebbenden, weze ten slotte aangestipt dat, zooals reeds in een vorige kroniek (4) werd uiteengezet, één enkel bezwaarschrift aan den heer provincialen bestuurder der rechtstreek-sche belastingen volstaat om het bezwaar zoowel wat betreft de hoofdsom der grondbelasting als de provinciale en gemeentelijke opcentiemen en de wegenis-taks aanhangig te maken. De bestuurder doet tegelijk uitspraak nopens de staats-belasting en de provinciale en gemeente-lijke opcentiemen. Zijn beslissing wordt aan de bestendige deputatie medegedeeld welke van ambtswege het bedrag der we-genistaks naar behooren aanpast.

Mr Frans DAESELEIRE.

(1) Volgens rechtspleging vervat in art. 61 §§ 1 en 2 der samengeordende wetten op de inkomstenbelasting.

(2) Voor de provincie Antwerpen is het maxi-mum van 40 opcentiemen toepasselijk sinds het dienstjaar 1931. Voor de stad Antwerpen treedt het maximum van 105 opcentiemen in voege van af het dienstjaar 1932.

(3) Toepassing van den algemeenen stelregel van art. 13 § 1 der samengeordende wetten op de inkomstenbelasting.

(4) Rechtskundig Weekblad, 29 November 1931, 114.

Wetgeving

WETSONTWERP

op de vergoeding van de door de krankzinnigen en abnormalen veroorzaakte schade

MEMORIE VAN TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

Het Bestendig Comité van den Raad voor Wetgeving wettigt door de volgende beschouwin-gen dit wetsontwerp, dat door bedoeld Comité opgemaakt werd en dat de Regeering de eer heeft U ter goedkeuring voor te leggen.

De krankzinnigen zijn door de rechtspraak vrijgesteld van alle burgerlijke verantwoordelijk-

heid om reden van door hen gepleegde daden. On-getwijfeld mogen zij zich niet ten nadeele van anderen verliezen en in de overeenkomsten die door hen gesloten zijn wanneer zij gezond van geest waren, blijft de bij artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek voorziene ontbindende voor-waarde onverstaan, zelfs wanneer zij door krankzinnigheid aangetast worden. Maar wan-neer zij een overeenkomst niet uitvoeren of een voor anderen nadeelig feit plegen, kunnen zij niet tot schadevergoeding veroordeeld worden.

Dat beginsel is door geen enkelen tekst van onze wetgeving duidelijk uitgedrukt. Door het oude recht aangenomen, zoo werd het door ons moderne recht gehandhaafd.

Dat recht doet de burgerlijke verantwoordelijk-heid berusten op de schuld. (Zie onder meer: Re-devoering van Tarrible in het Tribunal, Locré, deel VI, blz. 287; Colin et Capitant, deel II, blz. 366, art. 1147, 1148, 1382 en 1383 van het Bur-gerlijk Wetboek). Aangenomen zijnde dat de be-grippen schuld en risico, beschouwd als gronden tot verantwoordelijkheid, en eertijds als strijdig voorgesteld, thans minder gescheiden zijn, toch blijft de schuld de schending van een plicht, van een wettelijke of overeengekomen verbintenis. (Planiol, 1915, deel II, blz. 284.)

Welu er bestaat geen verbintenis of plicht voor een wezen dat niet met rede en wil begaafd is; geen krenking van een recht is een verhou-ding tusschen twee mensen, het is te zeggen tusschen twee wezens die over verstand en vrij-heid beschikken. Het ontbreken van een vrijen wil of van verstand bij den dader van een schadelijk feit laat alleen toe in die daad een toeval-lig feit te zien dat kan gelijk gesteld worden met het uitwerksel van een elementaire kracht en dat niets gemeens heeft met de orde der rechten en der plichten.

In die redeneering, die door de rechtspraak aangenomen wordt en heelemaal overeenkomt met de rechtsleer waarop onze burgerlijke wet-geving berust, is men toch geneigd een misbruik van de formeele logica te zien. Men vergeet im-mers niet dat de krankzinnige die aan iemand anders schade toebrengt, burgerlijke rechten heeft en dat hij, onder meer, een vermogen bezit. Het druist tegen de billijkheid in dat hij, in om het even welke omstandigheid, dat vermogen ongeschonden bewaren zou, terwijl, wegens een door hem gepleegde daad, het vermogen van an-deren verminderd wordt. Alhoewel er tusschen hem die de schade onderging en den krankzinnige geen rechtsverband bestaat, heeft de eerste toch een onverdiende schade geleden en ziet men niet in waarom hij steeds alleen daarvan de gevolgen moet verduren.

Daarom ook heeft de rechtspraak zelf getracht de toepassing van het beginsel van de onverant-woordelijkheid van de krankzinnigen te beper-ken; soms heeft zij die toepassing geweerd, wan-neer de staat van krankzinnigheid van hem die de schade berokkende, aan hemzelf te wijten is, omdat die staat het gevolg is van overdreven losbandigheid of het misbruik van sterken drank. Zij weert die toepassing nog wanneer de aanrich-ter van de schade, hoewel onbekwaam zijn daden te beheerschen, nochtans niet van alle verstand of vrijheid beroofd is.

In de jongste buitenlandsche wetgevingen werd bijna overal, zoo niet het integraal beginsel van de burgerlijke verantwoordelijkheid der krankzinnigen, dan toch de bevoegdheid voor den rechter aangenomen om aan het slachtoffer van de schade, in de mate waarin zulks door de bil-lijkheid gewettigd wordt, het recht toe te ken-nen om, op het vermogen van den krankzinnige, het herstel te vervolgen van de schade die door bedoelden krankzinnige veroorzaakt werd. (Zie in de bijlage den tekst van die wetsbepalingen.) Dat lijkt wel de weg te zijn die dient gevolgd te worden. In alle gevallen den krankzinnige te verplichten het door hem aangerichte nadeel te vergoeden en zulks in dezelfde maat als een ver-antwoordelijk persoon, is een oplossing die door het recht verworpen wordt. Den krankzinnige steeds van elke vergoeding vrijstellen, welke ook de schade, de omstandigheden en de stand van het slachtoffer wezen, is een oplossing die al niet te rechtvaardigen is. Het vraagstuk moet ten slotte naar de billijkheid opgelost worden.

* * *

Tusschen den krankzinnige, den totaal onver-antwoordelijke en den normalen mensch, d. i. de volledig verantwoordelijke, met verstand en wil begaafd, wordt door de strafrechtelijke en medi-sche wetenschap het bestaan erkend van ver-schillende typen van personen die, zonder daar-om van alle verstand of vrijen wil beroofd te zijn, nochtans gewoonlijk door zulke erge gees-tesstoornis of geesteszwakte aangedaan zijn, dat zij onbekwaam zijn om hun daden te beheer-schen. Dat zijn de abnormalen; op die personen die door geestesstoornis of geesteszwakte aangedaan zijn, is de wet tot bescherming der maatschappij van toepassing. De rechtspraak stelt die thans gelijk met de verantwoordelijke wezens. Toch is het onderscheid tusschen hen en de krankzinnigen niet steeds gemakkelijk te ont-dekken. In ieder geval is het moeilijk te verkla-ren waarom zij altijd tot de volledige vergoeding van het door hen aangerichte nadeel moeten ge-houden zijn, terwijl de krankzinnigen nooit enige verantwoordelijkheid kan toegekend worden. Zij hebben niet allen sprankel van gezond ver-stand verloren; de wil ontbreekt bij hen wellicht niet heel en al; maar zij zijn meestal onbekwaam om hun verstand te gebruiken en om hun wil te leiden. Dit ontwerp is derhalve op hen, evenals op de krankzinnigen van toepassing. De rechter, die elk geval dat hem zal voorgelegd worden moet beoordeelen en die naar billijkheid moet uitspraak doen, zal de bevoegdheid hebben om den krankzinnige en hem die aan geesteszwak-heid lijdt, waar zij beiden dezelfde feiten pleeg-den, niet tot eenzelfde vergoeding te veroordeelen. Dit hangt af van de gevallen. Er kan op dit gebied geen vaste regel gesteld worden.

* * *

In artikel 1 van het ontwerp is het, dat de bo-venstaande beschouwingen uitgedrukt worden.

Om de personen te karakteriseeren op wie be-doeld artikel van toepassing is, wordt daarin de terminologie van artikel 1 van de wet tot be-scherming der maatschappij tegen de abnormalen en de gewoonte-misdadigers overgenomen.

De algemeene uitdrukking «aan iemand scha-de toebrengt» omvat tevens de schade toege-bracht door een feit, dat bij den verantwoorde-lijken persoon een misdrijf of een oneigenlijk

misdrijf uitmaakt, en de schade toegebracht door de niet vervulling van een uit een overeen-komst ontstane verbintenis of door de vertraging in de vervulling van die verbintenis.

De woorden «tot dewelke hij zou gehouden zijn, indien hij bekwaam was om zijn daden te beheerschen» wijzen aan dat de schade begroot wordt naar de door het gemeen recht aange-nomen regelen. Er kan natuurlijk geen spraak van zijn van een krankzinnige of een abnormale een vergoeding te eischen tot dewelke hij niet zou kunnen veroordeeld worden, indien hij een per-soon was die voor zijn daden aansprakelijk was.

De rechter doet uitspraak naar billijkheid; hij houdt rekening met de omstandigheden waarin de daad gepleegd werd, met den vermogenstoestand van het slachtoffer en van den aanrichter van de schade, met de behoeften van den aan-richter van de schade, en die van zijn gezin, kort-om met al de factoren die rechtmatig in aan-merking moeten genomen worden. De vordering wordt tegen den aanrichter van de schade inge-steld. Indien hij ontzet is, of indien een voorloop-pig bewindvoerder over zijn goederen aangeduid is, wordt de vordering tegen den voogd of den voorloopigen bewindvoerder ingesteld.

* * *

Het is bekend dat, in den tegenwoordigen staat van de wetgeving, de persoon die belast is met de bewaring van een krankzinnige, alleen voor zijn eigen schuld verantwoordelijk is; artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek is op hem niet van toepassing.

Het schijnt niet dat er aanleiding bestaat om in dezen een nieuwe regeling in te voeren. De bewaarder is natuurlijk aansprakelijk voor de fouten, nalatigheden en onvoorzichtigheden door hem in de bewaring van het toezicht over den krankzinnige of den abnormale begaan; het is niet gewettigd te zijnen opzichte het in artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek voorziene ver-moeden van schuld aan te nemen. Daarenboven zou die maatregel, moest hij ingevoerd worden, een betreurenswaardig gevolg hebben. Het toezicht over krankzinnige of aan geestesstoornis lijdende personen is een lastige en moeilijke taak; zeer weinig personen zullen er nog in toe-stemmen die taak op zich te nemen, indien zij niet alleen voor hun eigen schuld aansprakelijk moeten zijn, maar nog het vermoeden van schuld op zich moeten nemen uit hoofde van schuldlijke daden, gepleegd door de personen over wie zij het toezicht hebben.

Hierboven is gezegd geworden dat, indien de bewaarder zelf schuld heeft, hij tegenover het slachtoffer verantwoordelijk is voor de door den krankzinnige aangerichte schade, voor zoover die schade kan aangezien worden als een recht-streeksch gevolg van zijn schuld. Heeft de be-waarder een verhaalsvordering tegen den krank-zinnige?

Krachts artikel 1 van het ontwerp kan hij er eene hebben. Die vordering zelf moet naar bil-lijkheid geoordeeld worden.

Het is inderdaad mogelijk dat de billijkheid vergt den bewaarder te vergoeden voor een ge-deelte van de schade die hij zelf ondergaan heeft wegens de daad van den krankzinnige.

Laten wij een krankzinnige onderstellen die aan het toezicht van zijn bewaarder ontsnapt; deze heeft nochtans slechts een lichte schuld. Rechtover het krankzinnigengesticht doodt de krankzinnige een voorbijganger. De erfgenamen van bedoelden voorbijganger stellen een vorder-ing in tegen den bewaarder die veroordeeld wordt tot de betaling van schadevergoeding.

Indien de bewaarder, die een lichte schuld heeft, aldus geruineerd wordt, terwijl de krank-zinnige een aanzienlijk vermogen bezit, is het dan niet billijk dat de krankzinnige veroordeeld wordt tot de betaling van een vergoeding aan zijn bewaarder?

* * *

In artikel 2 van het ontwerp worden in zekere mate de rechten gevrijwaard van de vrouw van den krankzinnige of den abnormale, die in ge-meenschap van goederen gehuwd is.

Het wettelijk stelsel van de gemeenschap reeds vrijwaart op slechts zeer onvolmaakte wijze de rechten van de vrouw; het eerste artikel van dit ontwerp voert voor de gemeenschap een nieuwe schuld in; het is rechtvaardig dat de vrouw daar-voor vergoed wordt.

Het is overigens te vreezen dat de vrouw van een abnormale, indien haar vermogensrechten niet gevrijwaard zijn, zou trachten van hem te scheiden wegens de verantwoordelijkheid, die haar man kan oplopen.

* * *

Bij artikel 5 van het ontwerp worden de in hoofdstuk IV van de wet van 17 April 1878 be-grepen regelen van toepassing gemaakt op de publieke vordering en de burgerlijke vordering, ingesteld wegens een feit dat misdrijf genoemd wordt en dat door een krankzinnige of een ab-normale gepleegd wordt.

Wanneer eenmaal de burgerlijke rechtsvor-dering een feit als grondslag heeft dat door de wet misdrijf genoemd wordt (d. w. z. een feit, dat, hoewel het tot geen eigenlijke bestraffing aan-leiding geeft op grond alleen dat de dader geen verantwoordelijk persoon is, toch de stof van een misdrijf uitmaakt) behouden de overwegingen die hoofdstuk IV van de wet van 17 April 1878 ingegeven hebben, hun volle waarde.

Berust de burgerlijke rechtsvordering op een schadelijk feit, dat geen inbreuk op de strafwet uitmaakt, dan gelden voor de verjaring de bepa-lingen van de burgerlijke wetten.

De Minister van Justitie,
Fernand COCQ.

WETSONTWERP

ALBERT. Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil!

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en wij besluiten:

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam bij de Wetgevende Kamers het wetsont-werp aan te bieden waarvan de inhoud volgt:

Artikel één. — Boek III van het Burgerlijk Wetboek wordt door de volgende bepaling aan-gevuld:

Titel IVbis. — Vergoeding van de door de ab-normalen veroorzaakte schade, artikel 1386bis: Wanneer een persoon, die aan krankzinnigheid

lijdt of door erge geestesstoornis of geesteszwakheid is aangedaan, waardoor hij onbekwaam wordt zijn daden te beheerschen, iemand anders schade toebrengt, kan de rechter hem veroordelen tot de algehele of gedeeltelijke vergoeding tot dewelke hij zou gehouden zijn, indien hij bewaam was zijn daden te beheerschen.

De rechter doet uitspraak naar billijkheid, daarbij rekening houdende met de omstandigheden en met den stand van partijen.

Art. 2. — Artikel 1425 van het Burgerlijk Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen: De tegen den man bij toepassing van artikel 1386bis uitgesproken veroordeelingen, kunnen op de goederen van de gemeenschap vervolgd worden behoudens de aan de vrouw verschuldigde vergoeding.

Art. 3. — Hoofdstuk IV van de wet van 17 April 1878 wordt aangevuld als volgt: Artikel 29. — De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de publieke vordering en op de burgerlijke vordering, ingesteld uit hoofde van een feit dat door de wet misdrijf wordt genoemd en gepleegd wordt door een persoon, die aan krankzinnigheid lijdt of door erge geestesstoornis of geesteszwakheid is aangedaan waardoor hij onbekwaam is zijn daden te beheerschen.

Gegeven te Brussel, den 1en December 1931.

ALBERT,

Van 's Konings wege:
De Minister van Justitie,
Fernand COCQ.

WETSBEPALINGEN

tot regeling van de burgerlijke verantwoordelijkheid van de krankzinnigen of abnormalen in het buitenland

1) Duitsch Burgerlijk Wetboek: artikel 829.

«Hij, die bij toepassing van de artikelen 827, 828 niet verantwoordelijk is voor eene door hem veroorzaakte schade, moet evenwel, indien de vergoeding van de schade niet kan bekomen worden van een derde, die met het toezicht over hem belast was, de schade voor zooverre vergoeden als, naar de omstandigheden en inzonderheid naar den onderscheidenlijken stand van de betrokken personen, de billijkheid een schadeloosstelling vergt, en voor zooverre hij daardoor van de middelen niet beroofd wordt die hij, overeenkomstig zijn stand, alsmede met het oog op de vervulling van de hem door de wet opgelegde onderhoudsplichten, voor zijn onderhoud noodig heeft.»

2) Oostenrijksch Burgerlijk Wetboek: artikel 1310.

«Indien de benadeelde zich niet kan doen schadeloosstellen door hem, die met het toezicht over den krankzinnige belast is, moet de rechter hem een billijke, geheele of gedeeltelijke vergoeding toekennen, na te hebben nagegaan of de aanrichter van de schade, hoewel hij gewoonlyk niet over zijn verstandelijke vermogens beschikt, in een bijzonder geval geen schuld heeft die hem ten laste kan gelegd worden en ten slotte met inachtneming van het onderscheidenlijk vermogen van de tegenover elkander staande partijen.»

3) Spaansch Burgerlijk Wetboek.

«In dat Wetboek wordt in de eerste plaats de verantwoordelijkheid vastgesteld van de personen, die een krankzinnige onder hun wettelijk toezicht hebben tenzij zij bewijzen dat zij geen enkele fout of nalatigheid begaan hebben. Het Wetboek voegt er bij: In dit laatste geval (d.w.z. indien die personen geen fout hebben begaan) of indien de krankzinnige onder niemands bewaring stond of indien de ouders of toezichters onvermogen zijn, is de krankzinnige gehouden uit zijn eigen goederen het nadeel te vergoeden dat hij aangericht heeft, behoudens het recht om van gezegde goederen datgene te nemen dat voor zijn levensonderhoud noodig is.»

4) Portugeesch Burgerlijk Wetboek: artikel 2377.

«Is de aanrichter van de schade vrij van alle strafrechtelijke verantwoordelijkheid uit hoofde van zijn staat van volledige dronkenschap of krankzinnigheid, toch is hij gehouden tot de burgerlijke schadeloosstelling, tenzij hij onder voogdij of onder wettelijk toezicht van iemand staat. In dat geval is de voogd of de curator verplicht de schade te vergoeden tenzij hij bewijst dat er aan zijn kant noch fout noch nalatigheid bestond.»

«Artikel 2378. — In al de gevallen waarin schadeloosstelling verschuldigd is op de goederen van een persoon, die niet in het bezit van zijn verstandelijke vermogens is, begint men met het bedrag dat voor zijn onderhoud, overeenkomstig zijn staat en zijn stand, noodzakelijk is, vooruit te nemen.»

5) Russisch Burgerlijk Wetboek (Sowjetwetboek).

Na het principe van de burgerlijke onverantwoordelijkheid van den krankzinnige bevestigd te hebben, voegt dit wetboek er bij:

«Artikel 406. — De Rechterbank kan hem evenwel verplichten die schade te herstellen, daarbij rekening houdende met zijn vermogenstoestand en met die van zijn slachtoffer.»

6) Zwitsersch Federaal Burgerlijk Wetboek: artikel 54.

«Indien de billijkheid het vergt, kan de rechter een persoon, zelfs als hij onbekwaam is met oordeel des onderscheids te handelen, veroordelen tot de algehele of gedeeltelijke herstelling van de schade die hij veroorzaakt heeft.»

Fransche en Italiaansche rechtsgeleerden, die bijeengekomen waren om een ontwerp van Burgerlijk Wetboek op te maken, hebben den volgende tekst aangenomen:

«Artikel 76. — In geval een persoon, die zonder oordeel des onderscheids handelsschade veroorzaakt en het slachtoffer geen schadeloosstelling heeft kunnen bekomen van hem, die tot toezicht gehouden is, kunnen de rechters, met inachtneming van den stand der partijen, den aanrichter van de schade tot een billijke schadeloosstelling veroordeelen.»

Rechterlijk leven

RECHTERLIJKE ORDE

Voordrachtlijsten van kandidaten voor de vacante plaats van raadheer aan het Hof van beroep te Gent

Kandidaten van het Hof van beroep

Eerste kandidaat: De heer Hans, voorzitter der rechtbank van eersten aanleg te Ieper;
Tweede kandidaat: De heer Fiers, eerste substituut procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Gent.

Kandidaten van den provincieraad

Eerste kandidaat: De heer Van Winckel, onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde;

Tweede kandidaat: De heer Smettryns, rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Gent.

Bij koninklijke besluiten van 6 Februari 1932: Is benoemd tot griffier in de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, de heer Cantillon (C.-J.-L.), griffier titulaire in die rechtbank, ter vervanging van den heer Guislain, die tot een ander ambt is beroepen.

Bij koninklijke besluiten van 1 Februari 1932: Zijn benoemd:

Tot griffier in de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde, de heer Bombay (J.-D.-P.-L.), boventallig griffier in die rechtbank, ter vervanging van den heer Herssens, die als zoodanig aftreedt;

Tot deurwaarder bij de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, de heer Waeyenberg (A.-P.), kandidaat-deurwaarder te Brussel, ter vervanging van wijlen den heer De Beukeleer;

Tot deurwaarder bij de rechtbank van eersten aanleg te Gent, de heer Tack (M.-N.-J.-H.), kandidaat-deurwaarder te Ledeberg, ter vervanging van wijlen den heer Tack, T.

NOTARIAAT

Bij koninklijke besluiten van 1 Februari 1932: Aan den heer Goossens (J.-A.-A.), is, op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van notaris ter standplaats Brussel.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt;

Zijn tot notaris benoemd:

Ter standplaats Brussel, den heer Possoz (J.), notaris te Halle, ter vervanging van den heer Goossens;

Ter standplaats Halle, de heer Michiels (H.-C.-E.-J.), kandidaat-notaris te O.-L.-V., Lombeek, ter vervanging van den heer Possoz.

HOVEN EN RECHTBANKEN VOOR OORLOGSSCHADE

Bij koninklijk besluit van 1 Februari 1932, zijn benoemd voor een nieuwen termijn:

Tot voorzitter van het Hof voor oorlogsschade te Gent, de heer de Bie;

Tot griffier bij dat Hof, de heer Marquet;

Tot griffier bij het Hof voor oorlogsschade te Brussel, de heer Guislain;

Tot ondervoorzitter der rechtbank voor oorlogsschade te Brussel, de heer Vaes.

Bij koninklijke besluiten van 10 Februari 1932: Is aan den heer Swolfs (J.-F.-Ch.-M.), op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van griffier van het vredegericht van het kanton Sint-Jans-Molenbeek.

Hij mag zijn aanspraak op pensioen doen gelden.

Zijn benoemd:

Tot boventallig griffier:
Bij de rechtbank van eersten aanleg, te Mechelen, de heer Van Hemelryck (J.-L.), beambte ter griffie van die rechtbank, ter vervanging van den heer Dehertogh, die tot een ander ambt is beroepen.

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

VERGADERING VAN VRIJDAG 12 FEBRUARI 1932

Confrater Frans Daeseleire heeft het op zich genomen de wet van 30 Mei 1931 op de verhuuring van handelshuizen te ontleiden. Hij schetst vooreerst de genesis der wet die enkel en alleen gemaakt werd om de middenstanders tevreden te stellen.

In de wet zelve moet onderscheid gemaakt worden tusschen de verschillende deelen. Vooreerst hebben wij het art. 1 der wet, dat art. 1762 bis van het Burgerlijk Wetboek geworden is, en dat in het kader eener wet op verhuuring van handelshuizen niet thuis hoort, want dit artikel is van algemeene toepassing voor alle verhuringen van onroerende goederen. Het uitdrukkelijk ontbindend beding wordt door deze beperking ongeldig verklaard.

De volgende schikkingen der wet, zullen eene bijzondere onderafdeeling van het hoofdstuk der «verhuuring» vormen. Voor wat betreft alle handelshuizen, of deelen van huizen verhuurd om er handel in te drijven, zegt de wet dat het verbod van voort te verhuuren of van onder te verhuuren als niet geschreven moet aanzien worden. Nochtans zal het voor den verhuurder van belang zijn dit verbod nog steeds in de huurceelen te behouden, om in de voorkomende gevallen zich te kunnen beroepen op de uitzonderingen in de wet voorzien. Inderdaad zien wij dat het verbod van voortverhuuring van kracht blijft, zoo de eigenaar (verhuurder) of zijn familie een deel van het verhuurde goed bewonen. Voor wat nu de voortverhuuring of onderverruuring zelve aangaat, zien wij dat de wetgever in bepaalde gevallen aan den verhuurder het recht geeft zich hiertegen te verzetten. Over de gegrondheid van dit verzet moet dan door den Vrederechter uitspraak worden geveld.

Eene laatste reeks schikkingen vinden hun oorsprong in het rechtsbeginsel: niemand mag zich verrijken ten nadele van derden. In bepaalde gevallen, wanneer de huurder de verlening der huur vraagt, en deze hem geweigerd wordt, kan de eigenaar verplicht worden eene vergoeding te betalen.

De wet in haar geheel genomen is op zijn minst genomen onvolledig. De ingevoerde beginselen zijn rechtmatig en billijk, maar de toepassingen ervan ontoereikend. Ten bewijze hiervan zegt spreker dat tot heden geen enkel der Vrederechters van Antwerpen erover reeds te beslissen had.

Besprekingen volgen, en een groot deel der aanwezigen nemen hieraan deel.

Daarna komt Confrater Alfons Smets aan het woord, om eene uiteenzetting te geven «over de hervorming der Handelsrechtbanken volgens de wet van 13 Juli 1924», wet die tot op heden nog niet in werking werd gesteld. Deze wet regelt de verkiezingen der Handelsrechtbanken. Zijn kiezers: alle handelaars, of beheerders van handelsvennootschappen, mits inschrijving op het handelsregister. Zijn kiesbaar als handelsrechters, alle Belgen der beide geslachten, die ten minste vijf jaar handel drijven of eene maatschappij beheeren. De verkiezingen moesten binnen de twee jaar plaats hebben, maar werden meermalen reeds uitgesteld.

Behoudens nieuwe verlenging, moeten de verkiezingen voor de hernieuwing der eerste helft der Handelsrechtbanken dit jaar plaats hebben. Spreker wijst er op dat de wet zeer democratisch is, en wijst er op dat dames zullen mogen zetelen als rechters, anderzijds wordt er geen het minste bewijs van bekwaamheid vereischt, wat stellig een gevaar is. Alle uitzonderingsrechtbanken zijn echter aan dit gevaar blootgesteld.

BALIE VAN DENDERMONDE

Op Donderdag 25 Februari om 3.15 u. zal in de groote gerechtszaal van het Paleis van Justitie te Dendermonde eene voordracht gegeven worden door den Heer J. Bonneau, Professor aan de Rechtsfaculteit der Universiteit van Bordeaux. Spreker zal handelen over:

«ROMANTISME LITTÉRAIRE ET ROMANTISME JURIDIQUE»

Uit de Pers

Wij geven hieronder het interessant hoofdstuk dat zoo pas verschenen is in het weekblad van «Het Recht» van de hand van processen Verzeyl.

Rechters in Washington

Op 7 December 1931 heeft het Amerikaansche Court of Claims met eenstemmigheid der vijf rechters een vonnis gewezen, dat en omdat het een Nederlandsche maatschappij raakt, en omdat het de onafhankelijkheid van oordeel van dit gerechtshof in een helder licht stelt, een korte vermelding hier ter plaatse rechtvaardigt.

Enkele maanden na de intrede der Vereenigde Staten in den wereldoorlog, op 16 October 1917, liep het van Buenos-Aires gekomen s.s. «Zeelandia» van den Koninklijken Hollandschen Lloyd, op geruststellende verzekeringen van de douane te New-York, op zijn thuisreis naar Nederland deze laatste haven binnen. Noodzakelijk was dat binnenvallen niet; een aantal Amerikaansche zee-officiëren en de mail, die het aan boord had, had het buiten de territoriale wateren op lichters kunnen afzetten; aan kolen en andere voorraden was geen gebrek en alleen wanneer het een groep geestdriftige Nederlanders mee aan boord had genomen, zou aanvulling van den levensmiddelenvoorraad noodig zijn geweest. Een daartoe strekkende aanvraag bleek op bezwaren te stuiten en zoo zag de kapitein al spoedig van het inschepen van zijn landgenooten af, om bij de uitvaart geen moeilijkheden te ondervinden.

Eenmaal in de haven van New-York binnengevallen, bleek het schip echter weldra tóch gevangen te zitten. Een terstond ingediende aanvraag van verlof tot uitvaart werd geweigerd, omdat de kapitein geen uitvoervergunning voor lading, kolen en voorraden overlegde. De kapitein achtte deze niet noodig, omdat de geheele inhoud van het schip uit niet-Amerikaansche havens afkomstig was en het dus zuiver om transitgoed ging. Desniettemin vroeg hij, onder protest, de geëischte uitvoervergunning aan, welke evenwel, ook op herhaald verzoek, werd geweigerd. Zoo moest de «Zeelandia», van 22 October 1917 af, werkeloos in de New-Yorkse haven blijven liggen. Op 21 Maart 1918 trad een nieuwe toestand in: op dien datum n.l. werd het schip, met vele andere, formeel door de Unie-regering in beslag genomen, uit kracht van wat men het «right of angary» placht te noemen. Van laatstgenoemden datum af kreeg de maatschappij vergoeding voor het gebruik van het schip op de basis van een «bare-boat charter», dat haar een kleine 665 duizend dollar per maand opbracht. Vergoeding voor de voorafgaande periode van vijf maanden van willekeurige vasthouding werd haar evenwel bij voortdurend geweigerd.

Na langdurige onderhandelingen, waarin ook de Nederlandsche Regeering gemoeid werd en waarin aanvankelijk van arbitrage sprake was, stemde de Amerikaansche Regeering er in toe, dat het geschil voor het Court of Claims zou worden gebracht. Aangezien volgens de Amerikaansche wetgeving de Vereenigde Staten niet zonder meer voor dit of enig ander hof gedaagd kunnen worden, moest een bijzondere Congresakte tusschen beide komen; deze kwam tot stand op 3 Maart 1927, onder den titel: «An act for the relief of Royal Holland Lloyd, a Netherlands corporation, of Amsterdam, the Netherlands». Bij deze wet, die overigens geenerlei rechtsgrondslag voor de oplossing van het geschil aangaf, werd het Court of Claims bekleed met de bevoegdheid om in deze aangelegenheid uitspraak te doen.

Over den grondslag der te geven beslissing was wel een en ander te doen geweest in de diplomatieke onderhandelingen, in den loop waarvan de Amerikaansche Staatssecretaris had toegegeven, dat het Court of Claims een ruime bevoegdheid zou moeten verkrijgen, in het bijzonder ook om te oordeelen over eventueel in te roepen beginselen van internationaal recht. Overigens behield de Nederlandsche Regeering zich haar rechten voor het geval van een onverhoopt ongunstige uitspraak van het hof voor. Ofschoon de ruime competentie van het Court of Claims om ook internationaal recht toe te passen, aan de geheele berechting een naar arbitrage zwevend karakter gaf, was het dat rechtens toch niet: het proces bleef een rechtsgeding van een vreemde scheepvaartmaatschappij tegen de Ver-

eenigde Staten voor hun eigen rechterlijke macht. De juridische situatie was dus een andere dan in het vermaarde geval van 1879, toen bij een formeel arbitrage-verdrag tusschen Frankrijk en Nicaragua een geschil over verbeurdverklaring van wapenen van Fransche particulieren door Nicaragua ter berechting werd opgedragen aan de Fransche Cour de Cassation als arbitragehof.

In het aldus voor het Court of Claims gebrachte geschil is thans de uitspraak gevallen, waarop ik boven doelde. Ofschoon de speciale «jurisdictional act» van 1927 daaromtrent niets vermeldde, heeft dit hof allereerst aangenomen, dat het blijkens de diplomatieke gedachtenwisseling de bedoeling is geweest, een berechting mogelijk te maken en zelfs voor te schrijven op den grondslag van het internationale recht, ook daar, waar de eisch naar nationaal Amerikaansche recht zou moeten worden afgewezen. Deze opvatting vond trouwens steun in enige precedentes uit de oudere rechtspraak van het United States Supreme Court. Had het Court of Claims zich aan de nationale wet gehouden, zoo had de eisch onverbiddelijk moeten worden afgewezen, op grond van de traditionele Amerikaansche leer, volgens welke «the United States is not liable for the tortious or unauthorized acts of its officers».

Toen zoo eenmaal loyaal de baan voor toepassing van de beginselen van het volkenrecht, met afwijking van het nationale recht, was vrijgemaakt, heeft het hof deze beginselen verder even loyaal toegepast. Ook al moge het Amerikaansche recht geenerlei aansprakelijkheid der Vereenigde Staten voor onrechtmatige daden van hun ambtenaren erkennen, naar volkenrecht geldt, dat «Governments are responsible, in their international intercourse, for the acts of their authorized agents, and if such acts were mistaken, or wrongful, liability arises against the Government itself for the consequence of the error or the wrong». Daartoe is het niet noodig, dat de ambtenaren te kwader trouw of met onzuivere bedoelingen handelden: «Any Government is responsible to other nations for error in judgment of its officials purporting to act within the scope of their duties».

De aansprakelijkheid der Vereenigde Staten werd dus ontwijfelbaar geacht, indien de vasthouding van de «Zeelandia» inderdaad de rechten van den Lloyd naar volkenrecht had geschonden. Ook op dit punt heeft het Court of Claims een onduidelzinnig geluid laten hooren. Elk beroep van wege de Unie-regering op bijzondere wetten, als de Espionage Act van 15 Juni 1917 en de Trading with the Enemy Act, wordt met inroeping van het beginsel dat «whenever possible legislation should be so construed as not to violate or contravene treaty or international rights», als ongegrond afgewezen. Over het vermeende angarierecht wordt niet gerept. Section 4197 der United States Revised Statutes gaf de «Zeelandia» een onloochenbaar recht op uitvaartverlof zonder nadere uitvoervergunning. En zonder er doekjes om te winden, verklaart het hof met zooveel woorden, dat het duidelijk is, dat de vasthouding van het schip «was for the primary purpose of having available additional Dutch vessels for the use of the United States and of having Dutch vessels available to be placed at the disposal of the Allies» en dat alle mogelijke verdere overwegingen voor de Regeering maar bijzaak waren geweest. «However far the detention of the «Zeelandia» may have been justified, from the standpoint of the United States, by the existing emergency and the urgent need for additional ships for use by the United States; however beneficial to the United States and its associated governments in the conduct of the war may have been the acts of the officers of the port, it is clear that the rights of the plaintiff were disregarded...» En dus zijn de Vereenigde Staten tot volledige schadevergoeding verplicht.

Opnieuw toont dan het Amerikaansche gerechtshof zijn gevoel voor rechtvaardigheid. Op enkele, inderdaad dubieuze, punten der schaderenking van gering belang na, aanvaardt het hof de becijfering der eischeres integraal, wat de hoofdsom aangaat. En wat de gevorderde rente betreft, geeft het eveneens blijk van ruime opvattingen. Had het hof nationaal recht toegepast, de geheele rentevordering zou moeten zijn afgewezen; immers, naar vaste jurisprudentie kunnen in gevallen als deze tegen de Vereenigde Staten geen interessen worden toegewezen. Evenwel, ook in dit opzicht volgt het Hof zijn opvatting, dat «(its) position is not different than it would be if (it) sat as an arbitration tribunal» en dus zet het alle nationale rechtsregelen ter zijde om uitsluitend de regelen van volkenrecht toe te passen. Op dezen grondslag kiest het hof, tegenover de groote rechtsonzekerheid op het punt van rentevorderingen in het volkenrecht, wederom voor een ruime opvatting partij, door zich aan te sluiten bij de jurisprudentie van de Mixed Claims Commission, United States and Germany, die interessen verschuldigd acht «in all cases where the loss is either liquidated, or is capable of ascertainment by computation merely», alle gevallen van «property losses» inbegrepen. De rentevoet wordt bepaald op 5 pct. (de eischeres vroeg 5,088 pct., in verband met het gemiddelde, waarvoor zij zelve had moeten leenen, wat het hof, m. i. terecht, niet beslissend oordeelde) en de dies a quo op 20 Maart 1918. Welken omvang deze schadeactie had, beseft men, wanneer ik vermeld, dat in hoofdsom is toegewezen een bedrag van \$ 446,826,22, met daarbij rente ad 5 pct. over een tijdvak van een kleine veertien jaren.

Met deze uitspraak heeft het Court of Claims zich een rechtvaardig en onafhankelijk rechter betoond. Dat de Unie-regering tegen dit vonnis, voor zoover dit nog mogelijk is, bij het Supreme Court in appel zal gaan, lijkt mij uitgesloten. Dit zou vooreerst weinig strooken met den zin der diplomatieke afspraken. Het zou bovendien na de door vijf rechters eenstemmig te haren ongunste gewezen uitspraak, niet loyaal zijn. En ten slotte zou het beroep, met het oog op de jurisprudentie van het Supreme Court zelf, ook weinig kans hebben.

Het einde van deze langdurige rechtszaak bewijst, dat «er rechter zijn in Washington» en steekt gunstig af bij die andere quasi-internationale rechtspraak over oorlogsfeiten, waarvan de neutralen zoo vaak de ergerlijke partijdigheid hebben moeten verduren: de prijsrechtspraak der oorlogvoerende staten.

J. H. W. V.

Uitgever: Drukk. «Mercurius»

Best.: R. Van Cauteren

Korte Ridderstraat, 28, Antwerpen. — Tel.: 200.95